



Bijdrage Vlaamse administratie  
aan het regeerprogramma  
van de aantredende Vlaamse Regering

Deel Voorstellen

**Cultuur, Jeugd, Sport en Media**

# Inhoudstafel

Inhoudstafel .....	0
1. Internationaal CJSM-beleid .....	1
2. Digitalisering en e-cultuur.....	3
3. Competentieverwerving en –waardering.....	6
3.1. Optimalisering van het eigen beleidsinstrumentarium en bestaande samenwerkingsverbanden .....	6
3.2. Uitbouw van nieuwe beleidspistes en partnerschappen.....	7
4. Federale materies met impact op CJSM .....	8
5. Beleid inzake diversiteit en participatie binnen CJSM.....	10
5.1. Het voeren van een inclusief beleid gericht op alle personen in de samenleving met categoriale aandachtspunten voor kansengroepen .....	10
5.2. Wegwerken van drempels voor kansengroepen binnen de bestaande subsidielijnen .....	10
5.3. Aandacht voor personen in armoede.....	10
5.4. Het stimuleren van de participatie van nieuwkomers aan cultuur, jeugdwerk en sport in het kader van inburgeringstrajecten.....	11
5.5. Aandacht voor personen met een beperking.....	11
5.6. Aandacht voor de maatschappelijke rol van cultuur, jeugdwerk, sport en media met betrekking tot het samen leven, met bijzondere aandacht voor het samenleven in een stedelijke context .....	11
6. Wetenschappelijke onderbouwing.....	12
7. Infrastructuur.....	13
8. Cultuurindustrie.....	14
9. Specifieke sectorale voorstellen .....	15
9.1. Kunsten & Erfgoed .....	15
9.1.1. Grote cultuurinstellingen.....	15
9.1.2. Kunststedenactieplan .....	15
9.1.3. Cultureel erfgoed .....	15
9.1.3.1. Cultureel-erfgoedorganisaties.....	15
9.1.3.2. Collectie Vlaanderen.....	15
9.1.3.3. Immaterieel cultureel erfgoed .....	16
9.1.4. Kunsten.....	16
9.1.4.1. Evenwichtige verhouding subsidiemiddelen .....	16
9.1.4.2. Productie en spreiding.....	16
9.1.4.3. Aandacht voor de individuele kunstenaar.....	16
9.2. Jeugdbeleid .....	17
9.3. Sociaal-cultureel werk .....	17
9.4. Sport .....	18
9.4.1. Sport voor Allen .....	18
9.4.1.1. Een nieuw Sport voor Allen–actieplan.....	18
9.4.1.2. Financiële steun voor de sportclubs .....	18

9.4.2. Lokaal sportbeleid (decreet voor het voeren voor een Sport voor Allen-beleid - 9 maart 2007)	18
9.4.3. Decreet sportfederaties (decreet houdende erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding - 13 juli 2001)	19
9.4.3.1. Facultatieve opdrachten jeugdsport, sportkampen en prioriteitenbeleid	19
9.4.3.2. Sportkaderopleiding	19
9.4.4. Sportpromotie	19
9.4.5. Experimenteel sportbeleid en proeftuinen	20
9.4.6. Topsport	21
9.4.7. Medisch en ethisch verantwoord sporten	22
9.4.8. Sportinfrastructuur	23
9.5. Media	24
9.6. Film	26

## 1. Internationaal CJSM-beleid

### Stimuleren van internationaal werken

Het beleid stimuleert zeer bewust de diverse sectoren om over de grenzen heen te werken. De bedoeling is om van elkaar te leren, kennis te delen, uit te wisselen en samen te werken (kruisbestuiving). De confrontatie met anderen, andere visies en andere opvattingen is nodig om zichzelf in internationaal perspectief te plaatsen. De overheid stimuleert en faciliteert hierbij de eigen internationale werking van de betrokken actoren. Dit gebeurt punctueel (reissubsidies, beurzen, e.d.), projectmatig of structureel en in een aantal gevallen ook via een globale enveloppefinanciering waarmee de volledige werking, inclusief de internationale, financieel ondersteund wordt.

Voor de sectoren cultuur, jeugd, sport en media wordt het investeren in internationale openheid, werking en toetsing steeds belangrijker en essentiëler omdat het leidt tot kwaliteitsverbetering, innovatie en een gezonde benchmarking in een internationale context. We stellen dan ook een bijkomende budgettaire impuls voor om deze internationalisering gericht te veralgemenen bij de betrokken actoren. Aansluitend moet nagegaan worden of hierbij de Vlaamse Huizen en de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland niet nog meer ingeschakeld kunnen worden en of ze geen grotere meerwaarde kunnen bieden aan de CJSM-actoren dan nu het geval is. Tot slot moet ook het algemene promotiebeleid ten voordele van het veld, in samenwerking met bijvoorbeeld de steunpunten en de fondsen, verder gestalte krijgen en uitgebouwd worden. En er moet meer aandacht gaan naar de begeleiding van actoren die gebruik willen maken van de internationale mogelijkheden en financieringskanalen, zoals de Europese Cultuur- en Burgerschapsprogramma's.

### Internationaal cultuurbeleid en culturele diplomatie

De hierboven voorgestelde bijkomende budgettaire impuls neemt niet weg dat CJSM een eigen internationaal beleid ontwikkelt waarbij de beleidsverantwoordelijken zelf de internationale beleidsdoelstellingen vooropstellen en weliswaar beroep doen op actoren uit de sectoren, maar hun initiatieven doelgericht regisseren en sturen in functie van een geïntegreerd beleid. Dit vertaalt zich onder meer in het opzetten van een bewust intensievere samenwerking en uitwisseling met bepaalde bevoorrechte partners, zoals Nederland en Zuid-Afrika. Dit beleid moet zeker onverkort verder gezet worden zonder dat initiatieven met of in niet-bevoorrechte landen daarom afgewezen zouden worden. Prioriteit hierbij is en blijft om ook met de Franse Gemeenschap een bevoorrechte samenwerking uit te bouwen via een cultureel samenwerkingsakkoord. Daarnaast moet Vlaanderen zeker cultureel meer

aanwezig zijn in de nieuwe lidstaten van de EU (Centraal en Oost-Europa), de Balkan en de zeer snel ontwikkelende BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China), waarvan niet alleen de economisch-maatschappelijke, maar ook culturele relevantie sterk groeit in belang. Hierbij moet onderzocht worden of buitenlandse acties in samenwerking met andere landen (zoals Nederland) kunnen worden opgezet. Binnen de bestaande bilaterale akkoorden en in de voorbereiding van het Europese Voorzitterschap kan worden gezocht naar gerichte stimulansen op dit vlak.

Dit laatste past ook in een door Cultuur aangestuurde “culturele diplomatie”. Hierbij beoogt men Vlaanderen meer internationale uitstraling te geven door op internationaal relevante plaatsen, podia en evenementen Vlaamse creativiteit en prestaties voor te stellen. Dit onder de vorm van bijvoorbeeld prestigieuze tentoonstellingen, programmering van onze beste artiesten, gezelschappen, filmproducties, het digitaal ontsluiten van de internationale agenda van onze actoren, e.d. Tegelijk kan dit voor de betrokkenen ook een uitgelezen opportuniteit vormen om zich internationaal te profileren en/of kan in het verlengde ervan bijvoorbeeld ook aandacht gegeven worden aan aanstormend Vlaams talent dat zich nog moet waarmaken buiten de grenzen van Vlaanderen. Het is dan ook duidelijk dat een beleid dat “culturele diplomatie” enkel als imago-instrument bekijkt en dat geen rekening houdt met de ruimere culturele doelstellingen het risico loopt kansen te laten liggen of zelfs andere beleidsopties te door kruisen. Daarom hoort het uittekenen van het internationale cultuurbeleid aangestuurd te worden vanuit en door Cultuur. Afstemming met het bredere internationale beleid en de brede publieksdiplomatie gebeurt via overleg en samenwerking tussen de betrokken beleidsverantwoordelijken en entiteiten.

Tot slot kan CJSM via partnerschappen zeker ook een rol spelen in de maatschappelijke ontplooiing en emancipatie van landen in ontwikkeling. Terecht heeft UNESCO de emancipatorische kracht van cultuur sterk beklemtoond. Hier meer dan elders zal samenwerking tussen specialisten, organisaties en entiteiten centraal moeten staan in de beleidsbepaling.

### **Vlaanderen profileren op internationale fora**

Het is niet onbelangrijk te onderstrepen dat de interne staatkundige bevoegdheidsverdeling Vlaanderen toelaat quasi autonoom te handelen met betrekking tot het CJSM-beleidsdomein. Dit betekent ook dat Vlaanderen een volwaardige beleidspartner kan zijn op de relevante internationale fora (UNESCO, Raad van Europa, EU, ...) en kan deelnemen aan internationale beleidsbepaling, onder meer met betrekking tot - ook voor het veld - belangrijke thema's als culturele identiteit, culturele en taalkundige diversiteit (en bescherming van eigen culturele productie en erfgoed), het economische potentieel van de culturele en de audiovisuele sectoren, de belemmeringen voor internationale mobiliteit van culturele actoren, jongeren en goederen, e.d.. Voor Vlaanderen en CJSM vormt dit een belangrijke opportuniteit met het oog op de internationale profilering. CJSM wil dit dan ook ten volle kunnen benutten en invullen.

Een uitgelezen kans daarbij is het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede jaarhelft van 2010. België zal dan het voorzitterschap van de EU waarnemen, ingebed in een teamverband van 18 maanden dat ook de voorzitterschappen van Spanje en Hongarije omhelst. Alle kansen die zich in dit kader aanbieden moeten zeker aangegrepen worden om het internationale CJSM-beleid op de kaart te zetten. Immers, gedurende dit voorzitterschap kan Vlaanderen, meer nog dan gewoonlijk, direct en proactief participeren bij de totstandkoming van Europese beleidslijnen. Dit vereist echter een gedegen voorbereiding en een specifieke nazorg. Voor de beleidsvelden Jeugd en Sport zal Vlaanderen daarbij het woordvoerderschap opnemen in naam van de drie Belgische gemeenschappen. Daarbij komen onder meer de toegankelijkheid tot het jeugdwerk, meer bepaald in het kader van het Europese Jaar van de Strijd tegen Armoede en Sociale Uitsluiting, het vrijwilligerswerk en de generatieoverschrijdende solidariteit aan bod. Hoogstwaarschijnlijk zal Sport in 2010 ook een nieuwe formele Europese bevoegdheid zijn. Vlaanderen plant alvast om de dopingbestrijding hoog op de agenda te plaatsen en de mogelijkheden voor een gecoördineerde Europese inbreng in het Wereldantidopingagentschap WADA (World Anti-Doping Agency). Tevens zal vooral de nadruk gelegd worden op de maatschappelijke rol van sport.

### **Sport**

Het internationale sportbeleid beschikt over uitgebreide groeimogelijkheden. Zowel op bilateraal, als op multilateraal vlak is een actievere aanwezigheid van Vlaanderen op het internationale toneel mogelijk en wenselijk. Niet alleen biedt de toenemende internationalisering mogelijkheden voor de eigen atleten, trainers, beleidsmensen en de Vlaamse sportsector in zijn geheel, maar tevens kunnen Vlaamse ‘beste praktijken’ en ervaringen, bijvoorbeeld inzake antidopingbeleid, dienen voor de ondersteuning van de

sport in andere landen. Zeker met betrekking tot topsport moet de samenwerking met andere topsportlanden, zoals Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Australië, rond uitwisseling van expertise en wetenschappelijke informatie, stageplaatsen, gebruik van elkaars infrastructuur, e.d., verder uitgebouwd en geïntensifieerd worden.

## 2. Digitalisering en e-cultuur

### **Naar een domeinoverschrijdend én cultuurspecifiek beleid**

Vlaanderen ambieert terecht een koppositie met betrekking tot digitalisering en als informatiemaatschappij. Essentieel is dat het beleid ter zake bij uitstek integraal, transdisciplinair (wetenschap, onderwijs, media, toerisme, cultuur, e.d.) en dus beleidsdomeinoverschrijdend uitgetekend en aangepakt wordt. Vele beleidsuitdagingen, zoals het digitaliseren van content en het ontsluiten ervan, het bevorderen van de digitale geletterdheid, de noodzaak van toegang tot hoogperformante netwerken met hoge bandbreedte voor het transport van grote hoeveelheden digitale gegevens, de rechtenproblematiek, e.d., zijn immers dezelfde en de oplossingen moeten dan ook multidisciplinair uitgewerkt en gedeeld (kunnen) worden. Dit omwille van kwaliteit, efficiëntie en kostenbesparing. De bijdrage van CJSM hiertoe is van wezenlijk belang, maar vergt een substantiële bijkomende investering om volwaardig te kunnen zijn en om een correct aandeel te kunnen leveren bij samenwerking. Omgekeerd vereist dit ook dat CJSM als structurele partner betrokken wordt bij het beleid dat vanuit andere beleidsdomeinen wordt geïnitieerd en ontwikkeld en dat beleidsinstrumenten van andere domeinen, waar mogelijk, opgesteld worden voor CJSM en de CJSM-actoren.

Men gebruikt ICT (informatie- en communicatietechnologie) hierbij instrumenteel, als een nieuw technisch medium voor of hulpmiddel bij 'klassieke' activiteiten, zoals bijvoorbeeld het bewaren en catalogiseren van erfgoed, en innovatief om nieuwe, voordien onmogelijke zaken te introduceren, bijvoorbeeld digitale kunstcreatie of nieuwe vormen van digitale distributie.

### **Meer kwalitatieve content ontsluiten en bewaren**

Zorgen voor meer kwalitatieve digitale content is de eerste prioriteit. Het gaat dan zowel om nieuw gecreëerde ('digitaal geboren') digitale content, als digitalisering van bestaande analoge content. Beide vereisen bijkomende stimulerende maatregelen gericht op professionelen en niet-professionelen.

Zo is een belangrijke inhaalbeweging noodzakelijk met het oog op het bewaren en ontsluiten van ons collectief erfgoed, zoals het materiaal dat nu nog in analoge vorm aanwezig is bij culturele instellingen en makers. Dit vereist een aanzienlijke financiële injectie, vooral om de grote personeelskost te financieren, maar kan tegelijk, in een periode van een krimpende arbeidsmarkt, een belangrijk tewerkstellingsproject met hoge maatschappelijke meerwaarde zijn. Omwille van de doelstelling en de aard van het materiaal, alsook om de kwaliteit en diversiteit van de digitale content te bewaken, zal de overheid de grootste budgettaire last moeten dragen, hoewel voor deelaspecten mogelijks private middelen gevonden kunnen worden (via fiscale stimuli of publiek/private samenwerking). De concrete organisatie moet berusten op coördinatie en afstemming (nu gebeurt teveel kleinschalig en naast elkaar); kennisdeling en begeleiding (het verzamelen van kennis en het doorgeven en leren van 'beste praktijken') en kwaliteitsvereisten en selectiecriteria (alles kan niet tegelijk, wat een gefaseerde aanpak en het bepalen van prioriteiten noodzakelijk maakt).

Samenhangend en gelijktijdig moet de problematiek van digitale bewaring en archivering verder aangepakt worden. Ook hier zijn afstemming, afspraken en samenwerking met andere sectoren en betrokkenen die rond dezelfde problematiek werken noodzakelijk. Partners van CJSM zijn de lokale en provinciale overheden en de andere direct betrokken Vlaamse beleidsdomeinen en actoren, zoals onderwijs en wetenschapsbeleid (wetenschappelijke content) en bestuurlijk beleid en binnenlands bestuur (het bewaren en archiveren van publieke content). Het is vanuit dit oogpunt evident dat CJSM inspraak houdt bij de op stapel staande nieuwe Vlaamse archiefregeling en het, onder meer door het IBBT, aangekondigde Vlaams Instituut voor (digitale) archivering (dat aansluit bij het 'Waalse Krook'-project met centraal de nodige opslagruimte (storage) en hardware (servers)).

Verder vereist het bewaren, archiveren, ontsluiten en delen van content ook sector- en beleidsdomeinoverschrijdende akkoorden over hoe men catalogiseert en welke metadata en uitwisselingsformats men gebruikt. Metadata zijn de beschrijvingen van de kenmerkende eigenschappen van de bewaarde data en noodzakelijk om deze data, onder meer vanuit een centraal systeem, te kunnen zoeken, verzamelen en samen te brengen. Dit alles moet ook afgestemd zijn op internationale standaarden zodat men kan werken met internationale zoekmodi en kan participeren in internationale dataprojecten, zoals het door de Europese commissie meeondersteunde Europeana, een Europese digitale cultuurbibliotheek. Dit laat ook toe werk te maken van de uitbouw van een Digitale Collectie Vlaanderen, naar het voorbeeld van de Digitale Collectie Nederland, als virtuele collectie van digitale (cultureel erfgoed)bestanden. De verdere taakverdeling – onder meer wie voegt de metadata toe ? wie archiveert ? wie selecteert ? – moet hierbij ook uitgeklaard worden. Een aantal stappen werd al gezet (zoals het ‘BOM-VL’-project – ‘Bewaren en Ontsluiten van Multimediale data in Vlaanderen’) en dit moet nu vooral verder versterkt en geïntensifieerd worden.

### **Samenwerken op het vlak van toegang tot hoogperformante infrastructuur**

Kunnen werken met en aan digitale content vereist uiteraard dat men beschikt over de nodige performante technologie en infrastructuur. Er is daarbij een groeiende behoefte aan grote bandbreedte voor datatransport. Men maakt namelijk steeds meer gebruik van de digitale mogelijkheden (interactiviteit, multimediatoepassingen, e.d.); er komt exponentieel meer digitale content en men wil ook meer databases met digitale content via netwerken met elkaar verbinden. Dit laatste onder meer voor het archiveren van digitale content en het opzoeken, delen en ontsluiten ervan (diverse actoren kunnen bijvoorbeeld hun gedigitaliseerd te archiveren materiaal via zo’n netwerk bezorgen aan één centraal digitaal depot : zo zijn als proefproject in het kader van BOM-VL de digitaliseringsplatforms van de VRT en Videohouse via hoge snelheid verbonden met het centraal platform van IBBT te Gent, waar servers, fysieke ruimte en bewarings- en ontsluitingssoftware voorzien zijn). En ook toepassingen zoals streaming vereisen grote digitale netwerkcapaciteit.

Niet alleen CJSM kent dit probleem, ook andere beleidsdomeinen worden er mee geconfronteerd. Een gecoördineerde Vlaamse oplossing dringt zich dan ook op met betrekking tot het verbinden, vermazen en openstellen van bestaande ‘publieke’ hoogperformante netwerken (Vlaams telematicanetwerk, Belnet, e.d.). Dit vereist ongetwijfeld een aanzienlijke, maar best gemeenschappelijk gedragen investering. Deze technologische basisinfrastructuur is trouwens strikt noodzakelijk. Voor CJSM moeten niet alleen publieke actoren hiervan gebruik kunnen maken, maar ook relevante culturele actoren met een belangrijke digitale werking (zoals digitale kunsthuizen, virtuele museatoepassingen, podia die streaming aanbieden, e.d.).

Bijkomend probleem is de hoge aansluitingskost op dergelijke netwerken, zowel infrastructureel, als technologisch. Om voor actoren die drempel weg te werken moet onderzocht worden of en zo ja, in welke mate deze investeringen gesubsidieerd kunnen worden en welke criteria men hierbij dan hanteert (bijvoorbeeld de hoeveelheid data, een vraagbundeling, een samenwerking, e.d.). Omdat niet iedereen tegelijk ondersteund kan worden, is ook hier planning, prioriteitenbepaling en selectie noodzakelijk.

### **Vaardigheden opbouwen en kennis delen**

De toenemende impact van de digitalisering dreigt echter ook een nieuwe deelnamekloof te creëren en dit zowel voor personen als organisaties. Die ‘digitale kloof’ heeft zowel te maken met financiële en materiële drempels en beperkingen, als met een tekort aan digitale geletterdheid, zoals ICT-kennis- en ICT-vaardigheden. Dit vereist zowel sectoroverschrijdende, als sectorale stimulerende maatregelen. Zo moeten onder meer de proeftuinen voor het stimuleren van e-cultuur, zoals geregeld in het Participatiedecreet van 18 januari 2008, hiervoor verder uitgebouwd en geoperationaliseerd worden. Naar de actoren toe gaat het om sensibilisatie, aantonen van meerwaarde, stimuleren van samenwerking, delen van kennis en ‘beste praktijken’, e.d.

### **Een publieke digitale ruimte**

Verder moet de overheid zelf ook meer actief zijn in de digitale ruimte, die op dit ogenblik vooral marktgericht werkt. Dit behelst de verdere uitbouw van de publieke digitale ruimte, met ook het aspect e-government, alsook het bewaken van de pluriformiteit van het digitale aanbod door, naast eigen digitaal aanbod, ook plaats te bieden aan niet-marktgeoriënteerde private initiatieven.

Tot slot vereist het publiek kunnen maken en delen van digitale content een aangepast auteursrecht, onder meer ten bate van bibliotheken en erfgoedinstellingen die hun collecties in de publieke digitale omgeving willen ontsluiten. In dat kader is er nood aan een gewogen en gedragen Vlaams standpunt ter zake en coördinerende en faciliterende acties.

## **Kunsten en cultureel erfgoed**

Het is duidelijk vanuit de reeds beschreven voorstellen dat de kunsten en het cultureel erfgoed hierdoor gevat worden. Een belangrijk kenmerk van ontwikkelingen op het vlak van artistiek-culturele innovatie algemeen en van de mediakunst in het bijzonder is het aangaan van relaties met ondermeer de onderzoekswereld en het bedrijfsleven. Daarom is er nood aan een doorgedreven en structurele samenwerking met het beleidsdomein economie, wetenschap en innovatie.

## **Sociaal-cultureel werk**

De rol van de bibliotheeksector in de digitale samenleving stelt een grote uitdaging. Zo kunnen openbare bibliotheken een belangrijke rol spelen in het democratiseren van de toegang tot digitale informatie. De invulling van het begrip “openbare digitale bibliotheek” gebeurt echter best op Vlaams, als bovenlokaal, niveau zodat de hele bibliotheeksector zoveel mogelijk gelijktijdig het digitale tijdperk intreedt. Zoniet dreigt versnippering en een tweesporenbeleid binnen de sector. Hierbij wordt ook een Vlaams bibliotheekportaal ontwikkeld dat een uniforme toegang moet bieden tot alle informatie die aanwezig is in openbare bibliotheken. Dit vereist wel een kwaliteitsvolle koppeling tussen Vlaamse, provinciale en lokale systemen. Verder moet worden nagegaan welke bijdrage het sociaalculturele veld kan leveren inzake digitale geletterheid.

## **Media en Film**

In de audiovisuele en mediasector is de digitalisering de uitdaging bij uitstek. En dit op een ingrijpende wijze doorheen de gehele audiovisuele cyclus, gaande van productie, over distributie en exploitatie, tot en met de archivering van audiovisuele werken. Inzake productie en distributie leidt digitalisering waarschijnlijk tot een kostenreductie, maar creëert tegelijk het gevaar op verdere monopolisering en een drastische verschraling van aanbod en diversiteit. In de film- en bioscoopsector investeren de sterke marktspelers immers volop in draadloze en (download)beveiligde digitale distributiesystemen en -netwerken en in hoogkwalitatieve digitale projectiesystemen. Ze vermijden aldus het maken van dure filmkopieën, het fysiek rondsturen van filmrollen en het arbeidsintensief vervangen van filmrollen in bioscopen. Deze basisinvestering is zeer duur, maar op termijn is er een aanzienlijk terugverdieneffect door de gerealiseerde structurele kostenbesparing. De aanschaf van digitale projectoren en de aansluiting op een digitaal distributienetwerk vergt van minder kapitaalkrachtige arthouses en wijkbioscopen echter een aanzienlijke investering die zich niet in dezelfde mate vertaalt in meer publiek en dus meer inkomsten. Investeert men niet, dan dreigt men, naast een kwalitatieve achterstand, ook uitgesloten te worden van een bepaald digitaal aanbod dat enkel nog draadloos wordt verspreid. Ook andere culturele vertoners (cultuurcentra, sociaal-culturele en jeugdverenigingen, e.d.) kennen dit probleem. Anderzijds creëert de mogelijkheid van draadloze digitale verdeling ook opportuniteiten. De Vlaamse overheid kan bijvoorbeeld de diversiteit van het aanbod bewaken door mee te investeren in de creatie van digitale platforms, die ook toegankelijk zijn voor culturele vertoners, bibliotheken en onderwijs, en die gebruiken voor de distributie van een kwalitatief aanbod. Of men kan aan investeringssubsidies voorwaarden koppelen met betrekking tot diversiteit van het aanbod (naar het voorbeeld van het UK). Digitale archivering van films - en bij uitbreiding van alle audiovisueel materiaal - en de problematiek van de ontsluiting ervan zijn ten slotte evidente andere aandachtspunten. Om te vermijden dat middelen versnipperd en onefficiënt worden ingezet en om te vermijden dat iedereen met eigen systemen, standaarden en registratiemodellen werkt die onderling onverenigbaar zijn, is een planmatige en doelstellingsgerichte aanpak (een ‘masterplan’) noodzakelijk en - uiteraard - de nodige middelen.

## **Sport**

De Sportdatabank Vlaanderen, die ontwikkeld wordt binnen het Bloso, heeft tot doel alle sportorganisaties in Vlaanderen en alle personen die een functie hebben in deze sportorganisaties te inventariseren en op een klantvriendelijke wijze, via een centrale databank, consulteerbaar te maken voor alle beleidsactoren op alle niveaus in de sport alsook voor de burger. De gegevens in de Sportdatabank Vlaanderen zullen up-to-date gehouden worden door het Bloso alsook de externe sportactoren.

Zowel in 2008 als in 2009 werd door de Vlaamse Regering voor de ontwikkeling van de Sportdatabank aan het Bloso een extra budget toegekend van 250.000 euro.

Tijdens de nieuwe regeerperiode dienen verder de noodzakelijke kredieten ter beschikking gesteld te worden van het Bloso teneinde de verdere ontwikkeling, uitbouw en operationalisering van de Sportdatabank Vlaanderen mogelijk te maken. Hierbij zal aandacht worden besteed aan het creëren van extra functionaliteiten in hoofde van de externe beleidsactoren sport en het integreren van de Sportinfrastructuurdatabank Vlaanderen (databank Bloso). Via de gegevens in de Sportdatabank Vlaanderen zal het mogelijk zijn om de digitale communicatie van de Vlaamse overheid (Bloso) met de burger, de klanten (o.a. sportfederaties) en de diverse beleidsactoren in de sport te optimaliseren. Via de Sportdatabank Vlaanderen zullen de diverse beleidsactoren in de sport (Bloso, provincies, gemeenten) op een snelle en efficiënte wijze gegevens kunnen verzamelen over de georganiseerde sportbeoefening in Vlaanderen, hiervan (statistische) analyses maken waarop vervolgens beleidsaanbevelingen en beleidsbeslissingen kunnen geënt worden.

## **3. Competentieverwerving en -waardering**

### **3.1. Optimalisering van het eigen beleidsinstrumentarium en bestaande samenwerkingsverbanden**

De bestaande instrumenten die zich richten op een kwalitatief, gediversifieerd en toegankelijk aanbod inzake het verwerven van culturele competentie en cultuureducatie moeten geoptimaliseerd worden. De ambtelijke coördinatie cultuureducatie moet als opdracht krijgen het duidelijke aanspreekpunt te zijn voor de sector en een volwaardige gespreks- en samenwerkingspartner voor andere beleidsdomeinen en stakeholders. Prioriteit hierbij is de opbouw van expertise, zowel op beleidsmatig, inhoudelijk als methodisch vlak, onder andere door wetenschappelijk onderzoek, maar ook door het opzetten van experimentele projecten. De ondersteuning van de sector inzake praktijkontwikkeling, netwerking en beeldvorming vormt een andere noodzaak waarvoor adequate middelen dienen te worden voorzien.

Inhoudelijk dient aandacht te gaan naar de thema's die de komende jaren in een brede maatschappelijke context enkel aan belang zullen winnen, zoals informatiegeletterheid (met het oog op een actief burgerschap), duurzame ontwikkeling, diversiteit en intercultureel, mediawijsheid, e.d. De noodzaak aan een kenniscentrum mediageletterheid werd recent nog beklemtoond door het Vlaamse Parlement.

De voorbije jaren hebben beleid en gesubsidieerde sector sterk ingezet op een verdere professionalisering van de actoren. Deze beweging moet nog worden uitgebreid en versterkt. De huidige, ruime ondersteuning van de vele sectoren in het culturele veld stelt, samen met de druk op het 'Vlaamse cultuurbeleidsmodel', de nood aan een verder streven naar een efficiënt gebruik van de middelen. Vooral een meer bedrijfseconomische benadering van de gesubsidieerde organisaties en de hierbij noodzakelijke competentieopbouw vormt een belangrijke uitdaging.

Met het oog op de erkenning van verworven competenties zijn binnen de beleidsvelden Cultuur, Jeugd en Sport uiteenlopende EVC(Eerder Verworven Competenties)- en portfolio-instrumenten ontwikkeld. In de toekomst dient bekeken te worden hoe waardevolle initiatieven geconsolideerd kunnen worden. Hierbij moet speciale aandacht gaan naar kansengroepen (met de nadruk op inclusie) en de begeleiding en ondersteuning van individuen en organisaties. Verder moet het nieuwe decreet betreffende de kwalificatiestructuur ook voor de beleidsvelden Cultuur, Jeugd, Sport en Media ingevuld worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de eigenheid van deze sectoren (zeker met betrekking tot competenties die verband houden met 'creativiteit') en moeten de sectoren zelf ook aangezet worden om mee invulling te geven aan dit nieuwe decreet (onder meer met betrekking tot de bepaling van (beroeps)competentieprofielen en de uitwerking van ervaringsgerichte leertrajecten).

Om het verwerven van culturele competentie binnen, maar ook buiten de vrije tijd te stimuleren, dienen de bestaande samenwerkingsverbanden met belendende beleidsdomeinen (OV, WSE, WVG, e.d.) geoptimaliseerd te worden. Inzake cultuureducatie moet tijdens de komende legislatuur samen met het onderwijsbeleid uitvoering gegeven worden aan een reeks essentiële aanbevelingen van de door de ministers van Onderwijs en Cultuur opgerichte Commissie Onderwijs en Cultuur (het rapport



‘Gedeeld/Verbeeld’ van september 2008), die een gemeenschappelijk draagvlak hebben binnen beide sectoren. Zo dringt zich onder meer een verdere samenwerking op inzake beleidsontwikkeling en -afstemming, onderzoek en sensibilisatie, en dit op zowel Vlaams als Europees niveau. Het tot stand brengen van een brede leer- en leefomgeving voor kinderen en jongeren (de zogenaamde brede school) vormt een ander raakvlak met Onderwijs en Welzijn waar de resultaten en aanbevelingen die uit de pilootfase zijn gekomen nood hebben aan verdere consolidatie en opvolging. Met het oog op de erkenning van verworven competenties en van niet-formeel/informeel leren over de grenzen van sectoren heen, moet ten slotte ook de samenwerking op het snijvlak van Onderwijs, Vorming en Werk worden bestendigd.

## **3.2. Uitbouw van nieuwe beleidspistes en partnerschappen**

### **Culturele competentie**

Naast de optimalisering van de bestaande beleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden, kunnen ook een aantal nieuwe pistes worden aangeboord om culturele competentie te stimuleren.

Vanuit het CJSM-beleid wordt er momenteel nog onvoldoende ingezet op de pre-schooltijd en het gezin als eerste socialiseringsmilieu. Gezien de bepalende invloed die hiervan uitgaat, dient men zich af te vragen hoe ouders, grootouders, kinderopvang en andere welzijnsactoren meer aangespoord kunnen worden om culturele competentie te stimuleren bij jonge kinderen. Zij kunnen immers voor de eerste opstap zorgen en vormen dan ook een essentiële schakel in het toelidingsproces.

Mede vanuit de uitdagingen waarvoor de vergrijzing ons stelt, kan men specifiek aan de grootouders een grotere rol toebedelen. Zij spelen een groeiende rol in de verwerving van culturele competentie bij kinderen tijdens de vrije tijd. Een verkenning van mogelijkheden rond intergenerationeel leren inzake cultuureducatie vormt vanuit dat oogpunt een aan te bevelen piste. Daarnaast dringt ook een nauwere samenwerking met de brede welzijnssector zich op. Succesvolle projecten als “De Boekenkaravaan” en “Boekbaby’s” kunnen hier als voorbeeld dienen.

Binnen de vrije tijd en verplichte tijd (op school of de werkvloer), vanaf de leeftijd waarop kinderen, jongeren en volwassenen zelf keuzes kunnen maken, kunnen nieuwe partnerschappen verkend worden, onder meer met de toeristische en welzijnssector. Dit met het oog op het bereiken van nieuw potentieel publiek. Gezien de niet te onderschatten impact van de media, marketing en de commerciële sector, vormen ook de betrokken actoren in deze sectoren in de toekomst evidente gespreks- en samenwerkingspartners. Het voorbeeld van Amusee Vous en Rock Werchter kan hier inspiratie bieden.

Met het bedrijfsleven en de verschillende overheden – ditmaal als werkgever – dient gezocht hoe zij van hun kant culturele competentie bij [de kinderen van] hun werknemers kunnen stimuleren, met het oog op een bridging-effect.

Ten slotte, als een soort premisse voor al het voorgaande, dient de overheid werk te maken van sensibilisatie omtrent de waarde van culturele competentie teneinde tot een breder maatschappelijk draagvlak te komen. Intrinsieke eigenschappen van cultuureducatie die in de huidige samenleving onontbeerlijk zijn, zoals de ontwikkeling van creativiteit, maar ook de kracht van de niet-formele of informele leercontext, zijn belangrijke maatschappelijke troeven en moeten sterker uitgespeeld worden.

### **Sport**

Binnen het transversale programma ‘een leven lang leren’ organiseert het Bloso, meer bepaald de Vlaamse Trainersschool (VTS)(een samenwerkingsverband Bloso, universiteiten, hogescholen en sportfederaties) formele leermogelijkheden met aandacht zowel voor de sportspecifieke sporttechnische invulling van de verschillende sportkader opleidingsniveaus (initiator, instructeur B, trainer B, trainer A), disciplines en doelgroepen (senioren, personen met een handicap, jeugd, e.d.) als voor de kwaliteitsvolle opleiding van trainers.

Gelet op de evoluties in Europa (European Qualification Framework) en in Vlaanderen (Vlaamse Kwalificatiestructuur) zal het voor de sportsector belangrijk zijn dat competentieprofielen opgesteld worden in samenwerking met alle sportactoren op basis van het format van de SERV. De Vlaamse

Trainersschool zal, gezien haar unieke samenstelling, als competente autoriteit voor de sportsector hieromtrent een voortrekkersrol vervullen. Een duidelijk en transparant kwalificatiekader is zowel voor de verloning van de sportgekwalficeerden als voor het uitvoeren van objectieve EVC-EVK procedures in de sport een noodzaak.

### **Sociaal-cultureel werk**

Niet-formeel en informeel leren is één van de opdrachten van het sociaal-cultureel werk. Daarom dient een appel te worden gedaan aan de educatieve functie van het verenigingsleven met betrekking tot maatschappelijke thema's als informatiegeletterdheid en duurzame ontwikkeling.

Rond duurzame ontwikkeling moet een breed maatschappelijk draagvlak tot stand komen. De overheid dient via diepgaande en systematische acties het duurzaamheidsconcept nog meer te laten doorsijpelen naar de sociaal-culturele sector die met haar educatieve en sensibiliserende kracht kan werken aan attitude- en praktijkverandering. Dit kan via informatie, vormingsdagen, criteria, actieplannen, projectsubsidies, prijzen (bijvoorbeeld duurzaam op kamp), e.d.

Ook met betrekking tot informatiegeletterdheid kan het sociaal-cultureel werk onder impuls van de Vlaamse overheid een meer expliciete rol opnemen. Het leren omgaan met nieuwe media en ICT is van groot belang met het oog op het maatschappelijk functioneren en om contacten te leggen met anderen. De Vlaamse overheid dient de behoeften op dit vlak bij verschillende leeftijdsgroepen en doelgroepen in kaart te brengen. Daarnaast dienen organisaties die hieromtrent projecten opzetten te worden ondersteund. Eventueel kan er aan worden gedacht of rond dit thema een gespecialiseerde vormingsinstelling kan worden gesubsidieerd en/of dit als prioriteit een plaats kan krijgen binnen bepaalde decreten.

Tot slot stelt het EVC-verhaal eveneens enkele uitdagingen aan de sociaal-culturele sector. Zo dient bekeken hoe aansluiting kan gevonden worden bij ontwikkelingen in het kader van de Vlaamse Kwalificatiestructuur en hoe linken naar andere sectoren gelegd kunnen worden vanuit het portfolio voor niet-formele en informele leerervaringen in het erkende en/of gesubsidieerde sociaal-cultureel volwassenenwerk en jeugdwerk.

## **4. Federale materies met impact op CJSM**

De volgende minister moet in de eerste plaats blijvend aandacht hebben voor de impact die de federale regelgeving heeft of kan hebben op zijn of haar beleidsvelden. De concrete aanpak verschilt naargelang het dossier. Zes dossiers verdienen bijzondere aandacht: semi-atorale arbeid, de positie van het BIP'I, de BTW-problematiek, de knelpunten inzake auteursrecht, de vrijwilligerswetgeving en de VZW-wetgeving.

### **Semi-atorale arbeid**

De sportsector is niet leefbaar zonder zijn vele soorten medewerkers. Voor werknemers, zelfstandigen en vrijwilligers bestaat er een wettelijke basis. Een steeds groter wordende groep van vooral trainers en juryleden/scheidsrechters, die hun kennis en ervaring gedurende een beperkt aantal uren en tegen een beperkte vergoeding ten dienste van de sportclub willen stellen (het gaat hier dus niet om volwaardige beroepsarbeid die verricht wordt met het oog op het verwerven van een bestaansinkomen) zitten echter in een 'grijze' zone. Door de hoge loonkost en talrijke struikelblokken in diverse federale wetgevingen, zoals bijvoorbeeld de grenzen van de minimale reguliere tewerkstelling, avond- en weekendwerk, e.d., zijn verkeerd gebruik of misbruik van het vrijwilligersstatuut, zwartwerk of nep-zelfstandigen momenteel de enige uitweg. De huidige systemen bieden met andere woorden te weinig flexibiliteit voor de tewerkstellingsproblemen in de sportsector.

Er dient een betaalbaar fiscaal en sociaalrechtelijk statuut voor de sportwereld uitgewerkt te worden, dat aangepast is aan de noden van de sportclubs. Het statuut semi-atorale arbeid dient rechtszekerheid te verschaffen over de juridische positie van deze beperkte arbeid, met andere woorden duidelijkheid verschaffen in de toepassing van regelgeving als arbeidsrecht, sociaal, fiscaal en aansprakelijkheidsrecht. Het statuut zal ook moeten zorgen voor een eenvoudige administratie en een duidelijke verlaging van de

lasten op vlak van sociale zekerheid en fiscaliteit. Op die manier moet het statuut het zwartwerk in de sportsector terugdringen.

### **De positie van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT)**

Om tot een coherenter telecommunicatiebeleid te komen moet de bevoegdheid inzake etherpolitie en elektronische communicatie worden overgeheveld van het federaal niveau (BIPT) naar de gemeenschappen.

### **De BTW-problematiek**

De fiscale wetgeving in het algemeen en de BTW-wetgeving in het bijzonder geven aanleiding tot veel vragen en problemen in de sectoren. Het gaat om knelpunten inzake de bepaling van het BTW-statuuat, inzake de toepassing van verschillende BTW-tarieven, inzake de onduidelijkheid omtrent de toepassing van verschillende BTW-vrijstellingen, inzake de impact van de BTW-formaliteiten op de dagelijkse werking van de sector, inzake de manke informatieverstrekking door de federale overheid. Aanpassingen van de BTW-regelgeving, meer informatie en een duidelijkere interpretatie zijn noodzakelijk.

Alhoewel de BTW-toepassing een federale bevoegdheid is, is de weerslag op de sport van dergelijk groot belang dat de Vlaamse regering alert moet blijven bij de ontwikkelingen en evoluties op dit terrein. Bij de federale regering en de EU moet worden aangedrongen om de betrokken Europese richtlijn, namelijk de zesde BTW-richtlijn, te laten herzien om bijvoorbeeld specifiek voor de sport een BTW-verlaging (bijvoorbeeld tot 6%) toe te staan voor investeringen in sportinfrastructuur.

### **Auteursrecht**

De federale auteursrechtenwetgeving heeft grote impact zowel op de rechthebbenden (schrijvers, componisten, beeldend kunstenaars, ...) als op de gebruikers van auteursrechtelijk beschermde werken (de cultuurconsument in brede zin). De billijke vergoeding en Sabam-vergoeding blijven voor onvrede zorgen bij de verenigingen die administratief en financieel vaak niet sterk genoeg staan om aan alle opgelegde verplichtingen te voldoen. De regeling die de huidige Vlaamse Regering uitwerkte voor de billijke vergoeding loopt af eind 2009 en moet aan een grondige evaluatie onderworpen worden.

Het auteursrecht vormt tevens een hinderpaal bij de stijgende nood aan digitalisering van culturele content. Als het auteursrecht op dit vlak niet versoepeld wordt, kan een groot deel van de informatie uit de twintigste eeuw niet gedigitaliseerd worden. Het copyright verhindert dit.

### **Vrijwilligerswetgeving**

Vlaanderen kent een heel hoog aantal vrijwilligers. De vrijwilligerswet van 3 juli 2005 zou ervoor moeten zorgen dat vrijwilligers beter weten wat hen te wachten staat. Toch blijven er vele vragen over de uitvoering van de wet, de vrijwilligersverzekering en aansprakelijkheid. Er is een gebrek aan duidelijke informatie vanwege de federale overheid en een gebrekkige openheid van de federale instanties om de Vlaamse overheid te betrekken bij de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten van deze wet.

### **VZW-wetgeving**

De nieuwe federale wetgeving inzake verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen heeft behoorlijk wat administratieve rompslomp gecreëerd, niet in het minst omdat bepaalde verplichtingen niet duidelijk zijn. Wellicht zijn nog steeds vele VZW's niet in orde. Er is dan ook nood aan een evaluatie van de VZW-wetgeving met een mogelijkheid tot bijsturing. Er kan alvast voor gepleit worden dat er in de nieuwe wet op VZW's een verjaringstermijn van de aansprakelijkheid van bestuurders wordt opgenomen. Dit naar analogie met de wet op vennootschappen die een termijn van 5 jaar vastlegt. Het kan niet dat een bestuurder van een VZW na 10 of 20 jaar nog aansprakelijk gesteld kan worden voor bestuursdaden in de VZW.

## **5. Beleid inzake diversiteit en participatie binnen CJSM**

### **5.1. Het voeren van een inclusief beleid gericht op alle personen in de samenleving met categoriale aandachtspunten voor kansengroepen**

Naast de reguliere beleidsvoering dienen er categoriale accenten te zijn, gericht op groepen die het beleid minder goed bereikt. De voorbije jaren werden belangrijke stappen gezet in het voeren van een diversiteitsbeleid voor het hele domein, met als sluitstuk het Participatiedecreet van 18 januari 2008 (het decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport). Dit decreet ondersteunt de categoriale focus.

In de legislatuur 2009-2014 blijft het nodig om de sectoren te stimuleren om het diversiteitsbeleid duurzaam en effectief te verankeren. Met het oog op concrete en structurele acties en een blijvende visieontwikkeling is een evaluatie en bijsturing van het beleid inzake participatie en diversiteit, in overleg met de doelgroepen en sectoren, aangewezen. Het is hierbij van belang dat een aantal aandachtspunten in rekening worden gebracht. Ten eerste moet een diversiteitsbeleid vanuit een bottom-up beweging tot stand komen waarbij het beleid als facilitator optreedt en tevens de kennis bewaart, bundelt en verspreidt. Ten tweede moet er rekening worden gehouden met de verschillende snelheden waarmee sectoren en actoren aan diversiteit werken. Dit vraagt een diversifiëring van de beleidsvoering.

Bijzondere aandacht dient hierbij te gaan naar een personeelsbeleid met oog voor diversiteit. Het streven naar een zo divers mogelijke personeelsbezetting op alle echelons is een belangrijke voorwaarde voor het stimuleren van de participatie. De verderzetting en uitbreiding van projecten als Antena en Cordoba, het streven naar een competentiegericht personeelsbeleid en een doorlichting van het rekruteringsbeleid kunnen hier mogelijke instrumenten zijn. Samenwerking met het beleidsdomein Werk en Sociale Economie is hier ook aangewezen.

### **5.2. Wegwerken van drempels voor kansengroepen binnen de bestaande subsidielijnen**

Bij de ingediende dossiers binnen de diverse subsidielijnen Cultuur, Jeugd en Sport valt een ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen uit de samenleving op (verenigingen van personen met een handicap, van mensen in armoede, van allochtonen, ...). Projecten van indieners uit de zogenaamde kansengroepen maken tevens minder kans om door de subsidieprocedures te komen.

De Vlaamse overheid moet daarom extra inspanningen leveren om de subsidielijnen beter bekend te maken bij deze groepen. Daarnaast moeten de beoordelingsprocedures gescreend worden op eventuele drempels. Ten slotte kunnen flankerende maatregelen genomen worden om de organisaties van kansengroepen vertrouwd te maken met de inhoudelijke en vormvereisten van het subsidiedossier.

### **5.3. Aandacht voor personen in armoede**

Armoede kan niet herleid worden tot een inkomensprobleem. Het vertoont een samenhang van vele elementen die vaak tegelijk aanwezig zijn: moeilijkheden in het onderwijs, slechte tewerkstellingskansen, slechte huisvesting, e.d. Deze aspecten staan niet los van elkaar. Door deze verwevenheid hebben personen in armoede te kampen met sociale uitsluiting op verschillende niveaus. Dit wijst op geen of onvoldoende toegang tot wat de maatschappij te bieden heeft. Dit betekent ook dat de aandacht voor de armoedeproblematiek in de het CJSM-domein niet los te koppelen valt van andere domeinen. Een transversale aanpak is hier dan ook aangewezen.

Mensen die in armoede leven participeren minder aan het maatschappelijke leven. Zij doen minder aan sport, vinden de weg moeilijker naar het jeugdwerk of het gesubsidieerde cultuuraanbod. Een cultuur-,

jeugd-, sport en mediabeleid met aandacht voor en in overleg met mensen in armoede is in de huidige maatschappelijke context dan ook meer dan relevant. Dit wordt des te meer benadrukt door het feit dat 2010 uitgeroepen is tot Europees Jaar ter bestrijding van Armoede en Sociale Uitsluiting. De combinatie met het Belgische EU-Voorzitterschap in datzelfde jaar maakt dat hierop duidelijk ingezet moet worden.

#### **5.4. Het stimuleren van de participatie van nieuwkomers aan cultuur, jeugdwerk en sport in het kader van inburgeringstrajecten**

Er is een grote vraag naar kwaliteitsvolle tijdsbesteding bij personen die zich recent in Vlaanderen of Brussel vestigen. Deelname aan het verenigingsleven, jeugdwerk of sport kan bijdragen tot de uitbouw van een sociaal netwerk voor de nieuwkomer. Bovendien versnelt de actieve participatie aan het maatschappelijke leven het inburgeringsproces en de taalverwerving. De Vlaamse overheid moet samenwerking tussen de cultuur-, jeugdwerk- en sportsector en de onthaalbureaus stimuleren met het oog op een zinvolle (vrije)tijdsbesteding voor nieuwkomers.

#### **5.5. Aandacht voor personen met een beperking**

Een gedeelte van de cultuur-, jeugdwerk- en sportinfrastructuur is nog te weinig toegankelijk voor mensen met een beperking. De Vlaamse overheid kan bijdragen aan een grotere kwaliteit van toegankelijkheid van gebouwen en andere infrastructuur. Daarom is het nodig om de subsidies voor nieuwe infrastructuur te koppelen aan de verplichting om het gebouw integraal toegankelijk te maken. In de reglementering voor investeringssubsidies dient deze verplichting te worden opgenomen. Voor de bestaande infrastructuur kan elk jaar een groep gebouwen gescreend worden op toegankelijkheid. Aan deze doorlichting kan een advies-op-maat gekoppeld worden.

Toegankelijkheid van cultuur, jeugd en sport is eveneens een mentaal gegeven. Voor heel wat mensen met een beperking is mobiliteit een groot probleem. Verschillende provincies kennen een begeleiderspas waarbij de begeleider gratis mee kan naar een voorstelling. Het is een uitdaging voor de Vlaamse overheid om de verschillende provinciale systemen, enkel geldig binnen de eigen provincie, te overstijgen en naar een Vlaamse begeleiderspas te gaan.

#### **5.6. Aandacht voor de maatschappelijke rol van cultuur, jeugdwerk, sport en media met betrekking tot het samen leven, met bijzondere aandacht voor het samenleven in een stedelijke context**

De CJSM-overheid kan een belangrijke facilitator zijn in het exploreren en ontwikkelen van nieuwe samenlevingsmodellen op lokaal en bovenlokaal niveau. De netwerkvorming en samenwerking tussen organisaties en tussen sectoren is hier een belangrijke voorwaarde. Het uitgebreide middenveld in Vlaanderen met haar talloze verenigingen is de hefboom bij uitstek om te zoeken naar nieuwe samenlevingsmodellen waar een grote diversiteit aan burgers op een actieve wijze aan mee bouwen. Het opzetten van toekomstgerichte samenlevingsprojecten met het middenveld in de Vlaamse steden en gemeenten kan een grote bijdrage leveren tot het samen leven in diversiteit.

Ook de idee van een niet-stigmatiserende kortingenkaart/vrijetijdskaart met meerdere mogelijke applicaties moet verder uitgewerkt. Op basis van het voorbereidend onderzoek en alle insteken van betrokkenen moet nu een lokaal proefproject praktisch uitgewerkt en opgestart worden in nauwe samenwerking met de pilotgemeenten of –steden, de sectorpartners, Cultuurnet en de technologieaanbieders. De privacyproblematiek is hierbij een prioritair aandachtspunt. Na een evaluatie kan dan een uitbreiding overwogen worden.

#### **Media**

De media, in het bijzonder de openbare omroep, zijn er voor iedere burger in de samenleving. Toch zien we de diversiteit uit de samenleving onvoldoende weerspiegeld in de Vlaamse media. De notie diversiteit werd in de huidige beheersovereenkomst met de VRT (2007-2011) opgenomen maar blijft vaag over de

beoogde doelstellingen. Ondanks het diversiteitscharter en de oprichting van een cel diversiteit komt de diversiteit nog te weinig naar voor in het medialandschap. In de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT (2012-2016) moeten hiertoe concrete resultaatsverbintenissen opgenomen worden. Daarnaast moeten gericht acties ondernomen worden naar de overige media om hen te sensibiliseren en te stimuleren de maatschappelijke diversiteit ook in hun werking te verankeren.

## 6. Wetenschappelijke onderbouwing

Naast het steunpunt beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport, is er een substantiële verhoging nodig van de middelen, zowel voor kortlopend als voor longitudinaal beleidsgericht onderzoek. Het opzetten van een ambitieus programma voor wetenschappelijk onderzoek over de impact van het beleid op het vlak van cultuur, jeugd, sport en media is in feite een inhaalbeweging die moet bijdragen tot het formuleren van een wetenschappelijk gefundeerd beleid, wat een voorwaarde is voor een duurzaam en efficiënt beleid.

De overheid is steeds de centrale actor in het wetenschappelijk beleidsonderzoek. Binnen de overheid moeten dan ook kenniscentra worden ontwikkeld voor het aansturen en valoriseren van het onderzoek. Dit impliceert dat mensen en middelen nodig zijn om de juiste onderzoeksvragen te kunnen stellen, beter te monitoren, de resultaten van onderzoek met inzicht te beoordelen en ze vervolgens te laten renderen, zowel voor de praktijk als voor het beleid. Partners van de overheid, zoals de steunpunten, kunnen een rol opnemen in het vertalen van onderzoeksresultaten naar de sectoren.

De inbreng van deze onderzoeksresultaten is een belangrijke verrijking van het beleidsvoorbereidend overleg tussen entiteiten, op niveau van de beleidsraad met de ministers en op het niveau van het strategisch overleg door de SARC (Strategische Adviesraad Raad voor Cultuur). Deze actie draagt bij tot de realisatie van de doelstelling tot kennis delen.

De voorgestelde inhaalbeweging moet niet alleen financieel, maar ook structureel zijn. Er moet een duurzame verbinding tot stand komen tussen alle expertisepolen, ook die bij actoren. Hierbij moeten gemeenschappelijke kennispools gecreëerd en toegankelijk gemaakt worden. Dit moet ook toelaten de eigen initiatieven beter te valoriseren dankzij de grotere schaal. De rol van het wetenschappelijke steunpunt in deze ruimere context moet concreet worden bepaald. De exploitatie van de gegevens van het wetenschappelijke steunpunt (inclusief de participatiesurvey) dient zodanig georganiseerd te worden dat er een snelle en adequate toegang is voor beleidsvoorbereiders en adviesstructuren.

### **Kunsten en Erfgoed**

Er is nood aan een grondige analyse van de evoluties en tendensen binnen het kunstenlandschap. Dit laat toe na te gaan welke wijzigingen in de beleidsvoering mogelijk en wenselijk zijn. Totnogtoe werd al een heel aantal veldanalyses en studies gemaakt, die resulteerden in minstens evenveel landschapstekeningen. Op dit ogenblik hebben we een partieel beeld. Dit neemt niet weg dat er op basis van deze onderzoeken én de kennis die er al is, binnen het bestaande instrumentarium al een aantal elementen kan worden bijgestuurd.

Ook is een verhoogde investering in de IVA KMSKA als wetenschappelijke instelling voor het geëigende domein nodig om de instelling toe te laten zich te ontwikkelen tot een volwaardig 'centre of excellence' en een gelijkwaardige partner te zijn voor de universiteiten, hogescholen en andere wetenschappelijke instellingen.

### **Sociaal-cultureel werk**

In de eerste helft van de nieuwe legislatuur is een grootschalig onderzoek nodig om de invloed van maatschappelijke tendensen op het verenigingsleven na te gaan en om in het sociaal-cultureel werk een meer 'evidence based' beleid mogelijk te maken. Dit onderzoek moet een antwoord geven op de volgende vragen: Wat is de rol van het sociaal-cultureel werk en wat is het verband met nieuwe vormen van verenigen? Hoe zal het verenigingsleven veranderen in de komende jaren? In welke mate volstaan de bestaande overheidsinstrumenten om het verenigingsleven anno 2010–2020 te ondersteunen? Welke

nieuwe instrumenten zouden een aanvulling kunnen vormen? Op langere termijn kan dit onderzoek een aanzet geven tot een meer permanente monitoring van het sociaal-cultureel werk in brede zin.

## Jeugd

Een onderdeel van het hierboven geschetste grootschalig onderzoek is het opstarten van een jeugdbewegingsonderzoek, dat na 20 jaar een stevige actualisatie verdient. Er zijn ook meer middelen nodig voor het Jeugdonderzoeksplatform (in het kader van het Steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport) om de toegewezen opdrachten naar behoren in te vullen.

## 7. Infrastructuur

Voor een doelgericht infrastructuurbeleid is een bindende langetermijnvisie en dito planning nodig, zodat ontwerp, uitvoering, afwerking en betaling tijdig voorzien en afgestemd kunnen worden. Wordt de planning namelijk doorkruist door ad hoc beslissingen, dan dreigen disfuncties zoals onzekerheid bij de betrokkenen, stijgende kosten, vertraging, betalingsachterstand, intresten en schadeclaims. Het beleid moet ook kunnen steunen op de nodige informatie en onderzoek. Zo is voor de sectoren cultuur en jeugd een inventaris nodig van de bestaande infrastructuur, in eerste instantie van de bovenlokale en gespecialiseerde. Die inventaris moet dan onder de vorm van een dynamische en interactieve databank bruikbaar kunnen zijn voor beleid en sector (bijvoorbeeld via een geomodule zouden sectoractoren op zoek kunnen gaan naar geschikte en beschikbare locaties voor hun activiteiten). Verder dringt zich een grondige evaluatie en bijsturing op van het gevoerde beleid, zowel inzake eigen infrastructuur als inzake gesubsidieerde infrastructuur. En er is ook nood aan een actueel overzicht van de behoeften met betrekking tot renovatie en verdere uitbouw van infrastructuur voor cultuur en jeugd, wat vervolgens vertaald moet worden in een budgettaire meerjarenplanning.

Omwille van de aangegane engagementen en een aantal dringende noden, is voor de volgende regeerperiode een wezenlijke budgettaire meerinvestering in culturele-, jeugd- en sportinfrastructuur niet alleen noodzakelijk, maar ook onafwendbaar. Bovendien creëert dit een belangrijke impuls en return op een ogenblik dat de bouwsector kampt met een economische terugval.

Bij de eigen infrastructuur dienen volgende opgestarte renovatiewerken afgewerkt en betaald: deSingel (platte toren), de Hoge Rielen (masterplan) en het Vlaams-Nederlands Huis (nieuwbouw). Verder vereist de besliste en dringende renovatie van het KMSKA in 2010-2012 een budget van 44 miljoen euro. Ook de inspanningen van de laatste jaren voor het preventief onderhoud dienen verder gezet. Dit betreft een jaarlijks budget van minstens 3 miljoen euro. Hiervoor is een periodieke doorlichting van de eigen gebouwen noodzakelijk. Voldoende investeren in tijdig onderhoud en renovatie, is trouwens investeren in duurzaamheid. Omdat de voorbije decennia het onderhoud uitgesteld of verwaarloosd werd, worden meerdere eigen gebouwen nu geconfronteerd met fundamentele gebreken en hoog oplopende kosten. Volgende grote onderhouds- en renovatiewerken dulden geen verder uitstel: Kasteel Gaasbeek: verdere restauratie en aanleg binnentuin; deSingel: buitenaanleg, automatiseren trekkenwand en binneninrichting; Destelheide: inkompartij; De Brakke Grond: aanpak geluidsprobleem en renovatie zaal. In totaal gaat dit om extra investeringen van circa 18 miljoen euro. En voor het Masereelcentrum te Kasterlee is een nieuwbouw ter vervanging van het verouderde zeefdrukatelier noodzakelijk. Dit vergt minimaal 200.000 euro. Tot slot dringen zich verbeteringswerken op betreffende veiligheid, energiezuinigheid, technologische actualisering, toegankelijkheid en optimalisatie van de publiekswerking.

In het kader van de meerjarenplanning, werden volgende bijkomende subsidieschijven in het vooruitzicht gesteld vanaf 2010 voor volgende accommodaties: Museumsite Leuven (+ 750.000 euro), Beeldenproject Limburg (+ 2,5 miljoen euro) en culturele accommodatie Lier (+ 250.000 euro). Daarnaast zijn nog een aantal investeringssubsidies voor andere grote nieuwbouwwerken of renovaties beslist: de nieuwbouw van 'Kazerne Dossin: memoriaal, museum en documentatiecentrum over Holocaust en mensenrechten' te Mechelen (beslist, maar nog te voorzien budget: 18 miljoen euro – realisatie tegen 2011); de nieuwbouw van de 'Waalse Krook' te Gent – stadsbibliotheek van de 21ste eeuw – realisatie tegen eind 2013 (beslist budget: 25 miljoen euro); de renovatie en uitbouw van de Koningin Elisabethzaal te Antwerpen tot een hoogstaand concert- en congrescentrum in 2010-2012 (beslist budget: 57,2 miljoen euro; te financieren via Toerisme).

Wat de bovenlokale sectorale culturele infrastructuur betreft, moet het bestaande reglement vervangen worden door een besluit van de Vlaamse Regering. De vooropgestelde nieuwe prioriteiten zijn: de bovenlokale jeugdinfrastructuur, de erfgoeddepots, de kunstenaarswerkplaatsen en het automatiseren van theatertrekken van cultuurcentra en theaters. Het jaarlijks voorziene budget van 1,490 miljoen euro volstaat echter niet om de geformuleerde behoeften te kunnen dekken.

Bij het plannen en uitwerken van de diverse projecten moet, naast de functionele kwaliteit, met volgende essentiële aspecten rekening worden gehouden: de duurzaamheid en het architecturaal esthetisch en toonzettend bouwen en verbouwen; de integrale kost, niet alleen van de investering, maar ook van het onderhoud en de exploitatie; de functionele en energiezuinige exploitatie; de toegankelijkheid en functionaliteit voor personen met een handicap, met inbegrip van personen met hoor- en zichtproblemen; het open en uitnodigend karakter van het gebouw en de bereikbaarheid ervan, ook met openbaar vervoer. Uiteraard moet bij de inplanting van het gebouw ook rekening worden gehouden met de te verwachten en/of beoogde impact van het gebouw op de onmiddellijke omgeving (stadsvernieuwing, ruimtelijke ontwikkeling, buurtopbouw, e.d.) en de mogelijke opportuniteit om deel uit te maken van een ruimer project (stadsvernieuwing, reconversie oude industriële sites, e.d.). Tot slot moet van bij de conceptfase rekening gehouden worden met specifieke vereisten betreffende digitale infrastructuur en digitale bewaring en ontsluiting (netwerken, aansluitingen, fysieke bewaarruimte, servers, e.d.).

Voor de ondersteuning en begeleiding van de diverse betrokkenen, dient vanuit de bestaande structuren een expertisecentrum opgezet dat initiatiefnemers en exploitanten informeert, sensibiliseert en ondersteunt met betrekking tot de diverse aspecten van uitbouw, inrichting, renovatie en facilitair management van dit soort specifieke infrastructuur.

## 8. Cultuurindustrie

De Vlaamse Regering nam in 2006 het initiatief tot de oprichting van CultuurInvest waarbij het kon beschikken over een initieel fonds van 21.5 miljoen euro. Na een positieve evaluatie, evaluatie voorzien voor 2009, wordt een externe fondsenwerving van 12.5 miljoen euro beoogd. Deze verhoging van de kapitaalsbasis dient te gebeuren in overleg met de minister van Cultuur en mits goedkeuring door de raad van bestuur van PMV.

Naast nieuwe beleidsinstrumenten, blijft de nood bestaan om het bestaande bedrijfseconomische instrumentarium meer toegankelijk te maken voor de creatieve sectoren. Verder moeten de talrijke bestaande culturele en economische ondersteuningsmechanismen ook beter afgestemd en bekendgemaakt worden. Meerdere actoren (VAF, CultuurInvest, IBBT, IWT) leveren momenteel een bijdrage aan de ontwikkeling van de cultuurindustrie in Vlaanderen. Dit pakket maatregelen maakt een intense samenwerking met andere beleidsdomeinen zoals onderwijs en economie noodzakelijk. De overheid dient hierbij, conform het actieplan VIA2020, een geïntegreerd antwoord te formuleren op de vragen in de sector en een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak en ondersteuning te bieden.

Voorts dient de overheid in te zetten op flankerende maatregelen waaronder coaching, collectieve infrastructuurvoorzieningen, R&D, netwerken, promotie en informatie. Zo kan, in samenwerking met de grote steden, voorzien worden in een basisinfrastructuur voor cultuurondernemingen. In de regeerperiode 2009-2014 kan tevens ingezet worden op de ontwikkeling van meer economische competenties voor jonge professionals in deze sectoren, in samenwerking met het onderwijs en waar nodig via op-maat opleiding en begeleiding.



## 9. Specifieke sectorale voorstellen

### 9.1. Kunsten & Erfgoed

#### 9.1.1. Grote cultuurinstellingen

Met betrekking tot de grote cultuurinstellingen (het Vlaams Radio Orkest/Vlaams Radio Koor, de Vlaamse Opera, de Filharmonie, het Koninklijk Ballet Van Vlaanderen, de Singel, het Koninklijk Museum Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), het Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen (MuHKA) en de Ancienne Belgique) is het belangrijk dat de Vlaamse overheid hun symbolische functie niet alleen onderkent maar ook ondersteunt met enerzijds bijzondere aandacht voor de eigen infrastructuur/licging en bijgevolg ook voor de architecturale uitstraling en anderzijds respect voor het lange termijn denken dat deze instellingen hanteren. De Vlaamse overheid moet de instellingen actief inschakelen in een aantal bijzondere overheidstaken, bijvoorbeeld in het kader van de culturele diplomatie. Het is tevens belangrijk dat de Vlaamse overheid als basis voor de samenwerking met de instellingen de beheersovereenkomst als instrument bij uitstek hanteert om de unieke positie van de instellingen te formaliseren. De nieuwe beheersovereenkomsten moeten gesloten worden uiterlijk eind november 2010 voor de volgende vijfjarige periode (2011-2015).

#### 9.1.2. Kunststedenactieplan

Het lopende Kunststedenactieplan – het Toeristisch Actieplan voor de Vlaamse Kunststeden – voorzagt extra impulsen ter bevordering van het toerisme in en naar de zes Vlaamse Kunststeden: Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Leuven en Mechelen. De samenwerking en afstemming tussen Cultuur en Toerisme in dit kader creëerde voor beide een meerwaarde, onder meer rond grote cultuurevenementen. Ook de grote Vlaamse cultuurinstellingen in deze zes steden engageerden zich. Zij zorgden mee voor invulling van het plan en kregen in ruil onder meer extra promotie en werden meegenomen bij bredere publieksinitiatieven. Gelet op de positieve ervaring en resultaten is het dan ook belangrijk dat dit Kunststedenactieplan tijdens de volgende legislatuur wordt verlengd.

#### 9.1.3. Cultureel erfgoed

##### 9.1.3.1. Cultureel-erfgoedorganisaties

De cultureel-erfgoedorganisaties, die de zorg voor en de ontsluiting van het roerend en immaterieel erfgoed als kerntaak hebben, moeten ten volle kansen krijgen zich te ontwikkelen. Daarnaast dient verder te worden ingezet op de ondersteuning van gemeenten en provincies voor het voeren van een complementair cultureel-erfgoedbeleid, onder meer door het sluiten van convenants met lokale besturen. Er is nood aan bijkomende middelen voor de verdere kwaliteitsverhoging van de werking, het versterken van de expertise en het op een actieve manier inzetten ervan voor de cultureel-erfgoedgemeenschap. Het uitstekende groeipad kan hierdoor worden gewaarborgd. De provincies moeten worden ondersteund voor het uitwerken van een regionaal depotbeleid. Hierbinnen dient onderzocht te worden, met oog voor alternatieve financiering, hoe de infrastructuurproblematiek van depots in Vlaanderen op een duurzame manier kan opgelost worden. Er dienen voldoende financiële middelen te worden voorzien voor de collectiebeherende cultureel erfgoedorganisaties om de zorg voor en een kwaliteitsvollere ontsluiting van het cultureel erfgoed te bewerkstelligen, met prioriteit voor een inhaalbeweging voor musea. Ook hier is het onderzoek naar alternatieve financieringsbronnen aangewezen. Daarnaast moet worden ingezet op de digitalisering van het cultureel erfgoed en alle kansen die deze digitalisering biedt op het vlak van zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. Om de kwaliteit van de werking van de cultureel-erfgoedorganisaties te verhogen, moet aandacht gaan naar een aangepaste opleidingsaanbod voor de sector.

##### 9.1.3.2. Collectie Vlaanderen

De collectieopbouw van de collectie Vlaanderen (het geheel van de publieke collecties in Vlaanderen) vergt een meersporenbeleid:

- Het Topstukkenfonds uitbouwen tot een performant beleidsinstrument voor topstukken met aandacht voor een afdoende ruime dotatie, PPS-samenwerking en leningsmachtiging;
- inzake successierechten zet de Vlaamse regering de bevoegdheden actiever in;
- het invoeren van een overheidsgarantie of staatswaarborg voor bruiklenen;
- onderzoek naar de mogelijkheden van het betalen van belastingen met kunstwerken;
- het bevorderen van de bruiklenen uit privé-collecties voor publieke collecties;
- maximaal inspelen op de mogelijkheden die het Europese actieplan ‘collectiemobiliteit’ biedt op vlak van internationale profilering, onder meer door de gefaseerde invoering van de voorgestelde collectiemobiliteit-bevorderende maatregelen.

### 9.1.3.3. Immaterieel cultureel erfgoed

De goedkeuring van de UNESCO-conventie voor de bescherming (‘safeguarding’) van immaterieel cultureel erfgoed vormt het startpunt voor Vlaanderen om een duurzaam kwaliteitsvol beleid in Vlaanderen uit te bouwen voor het immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen. De ‘Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen’ dient hiervoor als basis. Hierbij dient te worden uitgegaan van het potentieel dat in de UNESCO-definitie van het begrip ‘safeguarding’ of ‘bescherming’ vervat zit.

### 9.1.4. Kunsten

Het voornaamste instrument van uitvoering wat het kunstenbeleid betreft, het Kunstendecreet, is open van aard, in die zin dat het bijsturingen van het beleid toelaat zonder dat er aan het decreet zelf wordt geraakt.

#### 9.1.4.1. Evenwichtige verhouding subsidiemiddelen

Om zowel de continuïteit als de vernieuwing van het landschap te garanderen is er nood aan bijkomende financiële injectie voor projecten. Een normalisering van de verhouding tussen structurele en projectmatige middelen dringt zich op. Dit impliceert ook dat er bij de beoordeling van aanvragen tot structurele ondersteuning scherpere keuzes worden gemaakt op basis van kwaliteit.

#### 9.1.4.2. Productie en spreiding

Productie en spreiding van een gevarieerd aanbod kan worden gegarandeerd door het voorzien van de nodige budgetten en het maken van scherpe keuzes. Spreiding is evenwel ook onlosmakelijk verbonden met participatie, het ene kan moeilijk los van het andere worden gezien. Een meer verspreid aanbod van kunst is een *conditio sine qua non* om ook een groter publiek te bereiken.

Op dit vlak moet de culturele overheid zelf zorgen voor een betere match tussen het aanbod- en spreidingsbeleid, met andere woorden de landelijke productie en het lokaal cultuurbeleid moeten beter worden afgestemd zodat kwalitatieve spreiding van het gesubsidieerde aanbod met bijzondere aandacht voor nieuw groeiend werk kansen krijgt.

#### 9.1.4.3. Aandacht voor de individuele kunstenaar

Er is nood aan een herwaardering van de beurzen. Dit kan worden gerealiseerd door het doorvoeren van de bovenvermelde correctie in de budgettaire verhouding tussen structurele en projectmatige ondersteuning.

Ook het invoeren van trajectsubsidies, naar het voorbeeld van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), kan bijdragen tot een bredere en betere ondersteuning van de kunstenaar. Deze subsidies stellen een kunstenaar in staat om over meer dan één jaar een niet op voorhand volledig uitgewerkt project te realiseren en om binnen een ruimer tijdsbestek nieuwe ideeën te ontwikkelen, andere kruisbestuivingen te onderzoeken, een nieuwe evolutie aan te gaan. Ze zijn dus ruimer dan de ontwikkelingsgerichte of

projectsubsidies voor kunstenaars. Ze laten de overheid daarenboven toe om een meer duurzame relatie met kunstenaars aan te gaan.

## 9.2. Jeugdbeleid

Voor de invulling van het derde Vlaams Jeugdbeleidsplan wil het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen vanuit haar eigen kracht (sociaal-cultureel werk) werken aan een gedragen jeugdbeleid. De focus dient hierbij te worden gelegd op het niet-formele en informele leren en het belang van het creëren van sociale cohesie. De samenwerking met andere beleidsdomeinen, in het kader van een categoriaal jeugdbeleid, zal worden uitgebouwd op basis van thema's die een link hebben met het sociaal-culturele zodat het agentschap naast de coördinerende bevoegdheid ook inhoudelijk kan meewerken aan verschillende beleidskruispunten. Dit komt de coherentie van het plan ten goede. Thema's waarover zeker samengewerkt kan worden zijn brede school, cultuureducatie, (ruimte om) buitenspelen, de synergie met welzijnsthema's en mobiliteit van en naar vrijetijdsplekken.

Er moet gewerkt worden aan enkele zeer concrete thema's, in fijn gedefinieerde doelstellingen (met indicatoren en duidelijke verantwoordelijken), die achteraf correct geëvalueerd kunnen worden. Om deze doelstellingen uit te werken wordt gebruik gemaakt van het volledige eigen instrumentarium (beleidsplan, aanspreekpunten, lokaal beleid, verenigingen, sensibilisering/campagnes, onderzoek, e.d.).

Conceptueel kan het nieuwe Vlaams Jeugdbeleidsplan worden opgebouwd rond een aantal grote uitdagingen voor het Vlaamse jeugdbeleid die het Europese samenwerkingskader inzake jeugdbeleid vooropstelt. Hierbij gaat het om volgende vier grote thema's:

- Participatie (in de betekenis van interactief bestuur met kinderen en jongeren): hoe kunnen de verschillende beleidsdomeinen ertoe bijdragen dat kinderen en jongeren, inclusief bijzondere doelgroepen, de nodige competenties verwerven om mee verantwoordelijkheid op te (kunnen) nemen in de samenleving en in het beleid?;
- Informatie: vertrekkende van een gezamenlijke maatschappelijke doelstelling m.b.t. meer en betere informatie voor kinderen en jongeren, dienen verschillende beleidsdomeinen werk te maken van goede kanalen, producten, media, e.d.;
- Vrijwilligerswerk: we vragen de Vlaamse ministers om mee het ethos van de jonge vrijwilliger uit te dragen. We geloven immers in de positieve kracht en beeldvorming van de jeugd en willen hen verder stimuleren tot het opnemen van engagementen in allerlei domeinen. Hierbij moeten ook kortere engagementen in niet-jeugdwerksectoren in beeld komen;
- Beter begrip en kennis van kinderen en jongeren: de opdracht blijft om de aanwezige kennis in de verschillende beleidsdomeinen beter en gericht te bundelen, met linken naar internationale onderzoeksinstellingen, peilingen, monitors... Dit betekent dat het Jeugdonderzoeksplatform binnen het Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport een stevigere opdracht krijgt (zie ook 'wetenschappelijke onderbouw van het beleid').

Door het Vlaamse jeugdbeleid in te schakelen in de Europese prioriteiten wordt het ook meetbaar en vergelijkbaar op Europees niveau, en wordt meteen actief werk gemaakt van een aantal fundamentele rechten van kinderen.

## 9.3. Sociaal-cultureel werk

Vanuit de overheid is het belangrijk om diverse modellen en mogelijkheden tot vrijetijdsengagement aan te bieden. Sociaal-cultureel werk is maar één mogelijke tijdsbesteding, naast andere vormen die mensen gebruiken om aan de behoefte tot sociaal contact tegemoet te komen. Sociaal-cultureel werk blijft te weinig zichtbaar naast de andere sectoren (buurtwerk, sport, levenslang leren, e.d.) en staat momenteel vaak in een concurrentiepositie als (zinvol ervaren) tijdsbesteding.

In de volgende legislatuur dient de Vlaamse overheid zich daarom in te zetten om de zichtbaarheid van de sector te verhogen. Die positieve beeldvorming moet leiden tot een hogere maatschappelijke waardering. Hoe dit precies kan worden aangepakt, wordt afgetoetst met het middenveld zelf.

Het culturele veld verdient een duidelijk en transparant decretaal kader. We stellen een diepgaand onderzoek voor naar de invloed van maatschappelijke tendensen op het verenigingsleven en een betere monitoring van het sociaal-culturele veld in brede zin (zie ook ‘wetenschappelijke onderbouw van het beleid’). Hierbij is een grondige evaluatie van alle betrokken decreten en reglementen op zijn plaats.

## **9.4. Sport**

### ***9.4.1. Sport voor Allen***

#### **9.4.1.1. Een nieuw Sport voor Allen-actieplan**

Het is aangewezen om voor de komende 5 jaar (2010-2014) een nieuw, aangepast Sport voor Allen-actieplan uit te tekenen. Daartoe zal door het Bloso het overlegplatform met alle sportactoren heropgestart worden.

#### **9.4.1.2. Financiële steun voor de sportclubs**

Zoals enerzijds blijkt uit de uitgebreide Bloso-enquête bij de Vlaamse sportclubs die in de periode 2002-2004 werd uitgevoerd en anderzijds uit de aanbevelingen van de Staten-generaal van de sportclubs (2003) wordt vastgesteld dat meer en meer sportclubs kampen met een tekort aan vrijwilligers en meer nood hebben aan professionele omkadering binnen hun sportclub.

Een steeds veranderende mentaliteit van de sporter zal bovendien met zich meebrengen dat de sportclubs, willen zij nog een toekomst hebben, zich permanent zullen moeten aanpassen. Zo zullen sportclubs meer en meer hun sportaanbod moeten aanpassen aan de verschillende leeftijdscategorieën en zullen zij ook moeten nagaan hoe zij meer kunnen inspelen op de (veranderlijke) behoeften van de sporters (ook qua organisatievorm). Om de sportclubs in staat te stellen het hoofd te bieden aan nieuwe uitdagingen (inspelen op nieuwe trends, kwalitatief en gediversifieerd sportaanbod) zullen bijkomende financiële middelen onontbeerlijk zijn. Deze financiële middelen moeten de sportclubs in staat stellen om de verloning van hun medewerkers marktconform te maken en zullen aldus ook onrechtstreeks bijgedragen tot de Vlaamse tewerkstelling.

### ***9.4.2. Lokaal sportbeleid (decreet voor het voeren voor een Sport voor Allen-beleid – 9 maart 2007)***

Aangezien het Sport voor Allen-decreet nog maar recent van toepassing is en de huidige sportbeleidspunnen van de besturen in het kader van de beleidssubsidie lopen tot en met 2013, wordt voorgesteld dit beleid in de nieuwe regeerperiode te bestendigen.

Op basis van de jaarlijkse verslagen en de verplichte decretale tussentijdse evaluatie in 2010 (indiening 2011), zal in de nieuwe regeerperiode een eerste evaluatie van dit decreet naar inhoud en procedures kunnen gebeuren. Deze evaluatie zal ook gebaseerd worden op de jaarlijkse resultaten van de monitoringsinstantie die in het kader van dit decreet is voorzien.

Aangezien het thema van het huidige impulsbeleid loopt tot en met 31 december 2013 zal uiterlijk in 2013 een nieuw uitvoeringsbesluit voor de impulsbeleid moeten worden goedgekeurd. De jaarlijkse verslagen met verplichte indicatoren en de tussentijdse evaluatie zal ook hier informatie verstrekken over de doeltreffendheid van dit impulsbeleid.

### **9.4.3. Decreet sportfederaties (decreet houdende erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding – 13 juli 2001)**

Voorgesteld wordt om de huidige regelgeving (huidig decreet met de bijhorende recent aangepaste uitvoeringsbesluiten) in de nieuwe regeerperiode verder uit te voeren. De evoluties in het sportfederatielandschap zoals beschreven in de omgevingsanalyse geven weer dat de krachtlijnen en doelstellingen van het decreet daadwerkelijk gerealiseerd worden. Samen met de aangepaste uitvoeringsbesluiten beschikt de Vlaamse overheid op het vlak van erkenning en subsidiëring van de 3 sportactoren (sportfederaties, koepelorganisatie en organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding) over voldoende instrumenten om enerzijds de doelstellingen van de decreetgever te realiseren en anderzijds tegemoet te komen aan de behoeften van de 3 sportactoren.

#### **9.4.3.1. Facultatieve opdrachten jeugdsport, sportkampen en prioriteitenbeleid**

Voorgesteld wordt om de op 1 januari 2009 in voege getreden uitvoeringsbesluiten in de nieuwe regeerperiode uit te voeren met een tussentijdse evaluatie in 2011.

#### **9.4.3.2. Sportkaderopleiding**

De VTS zal de komende regeerperiode het opleidingsaanbod nog meer diversifiëren, de kwaliteit van haar docentencorps verhogen en het opleidingsaanbod bijsturen in functie van een optimale kwaliteit. Het is de ambitie van de sportsector om de door de VTS uitgereikte kwalificaties hoog te kunnen inschalen in het Vlaamse kwalificatieraamwerk.

Teneinde een oplossing te bieden voor het gebrek aan gekwalificeerde lesgevers/trainers in de club, is het aangewezen om een specifieke regelgeving te ontwikkelen waarbij de gesubsidieerde sportfederaties (en hun aangesloten clubs) verplicht worden om bij middel van licentieplicht uitsluitend gekwalificeerde begeleiders in te zetten op de verschillende competitieniveaus, leeftijdsklassen en doelgroepen.

In het kader hiervan dienen de vele niet-gekwalificeerde trainers/lesgevers die reeds jarenlang actief zijn in een sportclub de mogelijkheid te krijgen om hun verworven competenties via de EVC-EVK-procedure aan te tonen. Dit proces, waarbij de VTS als erkenningsorgaan fungeert voor het toekennen van kwalificaties, zal mede onder druk van Europa toenemen.

Gelijktijdig dient een wetgevend initiatief te worden genomen om een statuut van de trainer uit te werken zodat de verloning van deze gekwalificeerde lesgevers/trainers, die vaak vrijwilligers zijn, op een correcte doch soepele wijze kan gebeuren.

### **Doelgroepen**

Voorgesteld wordt om de competenties van trainers voor het begeleiden van 55+ te verhogen, zodat meer senioren in kwaliteitsvolle omstandigheden het plezier van sporten kunnen ervaren.

Sportieve jongeren van etnisch-culturele achtergrond met leidinggevende capaciteiten zullen worden gestimuleerd om een sportkaderopleiding te volgen om vervolgens de doorstroming naar goed draaiende sportclubs te vergemakkelijken, zodat ze daar aan de slag kunnen.

Het sportspecifieke sportkaderopleidingsaanbod voor het begeleiden van sporters met een handicap zal worden gestimuleerd zodat het netwerk van G-clubs groter wordt met meer sporttakken en meer gekwalificeerde begeleiders.

### **9.4.4. Sportpromotie**

#### **Senioren**

Om effectief en efficiënt te zijn dient de sensibiliseringscampagne voor 50 plussers verdergezet en uitgebouwd te worden tijdens de komende regeerperiode. Deze campagne zal rekening houden met de

heterogene samenstelling van de beoogde bevolkingsgroep (50 - 65 jaar). De campagne zal dan ook gediversificeerd moeten verlopen en rekening houden met de specifieke noden en interesses van zowel jonge senioren (die vooral interesse hebben voor nieuwe sporten) als ouderen (die meer en meer aandacht hebben voor het gezondheidsaspect van sporten/bewegen).

Bovendien zullen alle Vlaamse sportactoren op alle niveaus er toe aangezet worden om meer aandacht aan deze doelgroep te besteden.

### **Werken rond fysieke fitheid**

Naast het periodieke barometeronderzoek i.v.m. de fysieke fitheid van de Vlaamse jeugd en de acties rond fysieke fitheid die in het kader van de senioren sportcampagne worden ontwikkeld, dienen ook voor de andere bevolkingsgroepen in de komende regeerperiode initiatieven te worden genomen om fysieke fitheid, via acties op het terrein, blijvend te promoten.

### **Partnership met de sportactoren**

Om het succes van het Bloso sportpromotieprogramma in de nieuwe regeerperiode te consolideren moeten de bestaande samenwerkingsverbanden met alle sportactoren verder worden uitgebouwd en dienen de nodige financiële middelen worden ter beschikking gesteld.

### **Co-productie van een Tv-programma over sport**

Het zou wenselijk zijn dat in de volgende regeerperiode opnieuw de draad voor de realisatie van een televisieprogramma over sport op de openbare oproep wordt opgenomen. Het Bloso kan hierbij opnieuw een stimulerende rol spelen.

### **3de Jeugdolympiade in 2012**

De organisatie van de 2de Jeugdolympiade in 2008 ter gelegenheid van de Olympische Spelen in Beïjing was met de deelname van 62.554 jongeren tussen 10 en 14 jaar (16% van de totale doelgroep) een groot succes. De combinatie van een wereldevenement en een sportpromotionele actie voor jongeren is een succesformule die zeker n.a.v. de volgende Olympische Spelen in 2012 te Londen moet verdergezet worden. Rekening houdend met de blijvende aandacht die de jeugdsport binnen de Bloso-acties moet krijgen is het dan ook aangewezen om in 2012 de 3de “Jeugdolympiade” te organiseren.

## ***9.4.5. Experimenteel sportbeleid en proeftuinen***

### **Geen (te) vroege specialisatie**

Uit de praktijk blijkt dat sportclubs steeds jonger en jonger nieuwe leden ronselen. Sportartsen en bewegingsacademici waarschuwen voor deze te vroege sportspecialisatie omdat het samenhangt met een te éézijdige lichaamsontwikkeling. Ideaal scenario lijkt om de allerjongsten zo breed mogelijk in contact te laten komen met een aantal sporten of met een zo breed mogelijk bewegingspakket zoals het geval is in de bewegingsschool. Belangrijk is dat op deze jonge leeftijd de focus ligt op de ontwikkeling van het kind en niet enkel op het aanleren van één bepaalde sport. In een eerste fase moet het wetenschappelijk onderzoek dat hierover al bestaat verzameld worden. Zo proberen we te komen tot een afbakening van een leeftijdscategorie en de samenstelling van de componenten voor een evenwichtig programma voor deze leeftijdscategorie. Nadien kunnen in samenwerking met relevante partners (lokale sportclubs, sportfederaties, e.d.) proefprojecten opgezet worden rond multisporten. Na evaluatie van deze proefprojecten kan gekeken worden of en hoe de resultaten hiervan het best verwerkt kunnen worden in de bestaande en/of nieuwe regelgeving.

### **Het sportaanbod breder en beter bekend maken**

Op dit ogenblik centraliseert en ontsluit de CultuurDatabank van CultuurNet Vlaanderen de eerstelijnsinformatie (wat, waar en wanneer) over het breed-culturele aanbod uit heel Vlaanderen. In de volgende stap, het breder opgevatte UitInVlaanderen, zullen zowel grootschalige sportmanifestaties, als open lokale sportactiviteiten zoals open deurdagen, kennismakingslessen, e.d. aan bod kunnen komen.

Echter, sport is een specifieke materie die de nodige verschillen vertoont met het culturele veld dat nu al ontsloten is. Daarom wordt eerst een proefproject opgezet waarbij deze eigenheid voldoende aan bod kan komen. Net zoals bij het cultuuraanbod, moet ook hier de return voor diegene die de informatie ingeeft voldoende duidelijk zijn. Het is dan ook belangrijk dat de (lokale) partners die voor deze input moeten zorgen, dit project ook mee steunen en dragen.

In het kader van het Participatiedecreet van 18 januari 2008 werden tot 2012 een aantal proeftuinen opgestart met het oog op meer participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport. De sportgerelateerde zijn gericht op kinderen en jongeren (proeftuin 'brede school'); de duurzame professionalisering en kwaliteitsverbetering van sportclubs (proeftuin 'verenigingsondersteuning) en de opleiding en vorming van buurtsportbegeleiders die dan als motor moeten fungeren voor meer sportieve recreatie in hun woon- en leefomgeving (proeftuin 'buurtsportbegeleiders'). Twee andere sportgerelateerde proeftuinen beogen dan weer een bredere maatschappelijke meerwaarde te creëren door ofwel profvoetbalclubs aan te zetten een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-maatschappelijk engagement aan te gaan in de buurt of stad waar ze werken ('open stadium'), ofwel via sportclubs in Brussel, Antwerpen of Gent bepaalde jongeren en ouders gemakkelijker te bereiken en hen vervolgens een breder ondersteuningspakket aan te bieden (proeftuin 'sport in grootsteden'). Na de decretaal voorziene evaluatie (in 2010 en 2012) wordt nagegaan wat desgevallend structureel verankerd moet worden en welke nieuwe proeftuinen eventueel opgestart worden. Dezelfde oefening dient ook te gebeuren voor de andere sportgerelateerde initiatieven in het Participatiedecreet en de experimentele sportprojecten voor doelgroepen. Zij worden op resultaat geëvalueerd voordat ze worden voortgezet of structureel verankerd.

#### **9.4.6. Topsport**

In de nieuwe regeerperiode dient de tweede fase van het Topsportactieplan Vlaanderen (Olympiade London: 2009-2012) uitgevoerd te worden. Hiertoe dient een Topsportactieplan Vlaanderen II uitgeschreven te worden, in samenspraak met de partners in het topsportbeleid en de topsportfederaties. Middels het nieuw uitvoeringsbesluit topsport van 19/12/2008, werd de nieuwe topsporttakkenlijst voor de Olympiade 2009-2012 reeds vastgelegd en werden de maximale topsportsubsidies opnieuw fors verhoogd.

Inzake de tewerkstelling van topsporters, dient werk te worden gemaakt van een gelijkschakeling van de diverse geco-projecten op vlak van instapcriteria en resultaatsverbintenissen. Het betreft enerzijds het Bloso-tewerkstellingsproject Topsport met het merendeel van de Olympische atleten en anderzijds diverse VZW's (Vlaamse wielerploegen, Eventing Vlaanderen, Atletiek Vlaanderen, Beach Volley, ...) onder coördinatie van het departement CJSM. De progressieve uitbreiding van het aantal beschikbare VTE contracten bij het Bloso van 43 naar 63 is noodzakelijk tegen 2012 (Olympische Spelen London).

De Pool van Toptrainers dient bestendig te worden en progressief uitgebreid tot 40 voltijdse toptrainers in 2012. De topsportfederaties dienen aangezet te worden om nieuwe of bijkomende initiatieven te nemen om internationale toptrainers van het allerhoogste niveau aan te trekken. Naast de specifieke dagelijkse begeleiding van de Vlaamse topsporters, dient ook de doorstroming van kennis en ervaring naar de ganse topsportwerking van de betrokken federatie gerealiseerd te worden.

De verdere invulling van de Pool van Jeugdtrainers Topsport is een prioriteit voor nagenoeg alle topsportfederaties. Een uitbreiding van 11 (in 2009) naar 60 voltijdse jeugdtrainers Topsport in 2012 is noodzakelijk om de talentdetectie en talentontwikkeling in de verschillende topsportfederaties optimaal verder uit te bouwen. Deze jeugdtrainers dienen in eerste instantie aangesteld te worden om de instroom in de topsportschool (of een evenwaardig alternatief opleidingsprogramma) te optimaliseren (provinciale trainingen, begeleiding trainers in clubs, scouting, ...), in tweede instantie voor talentontwikkeling van jonge topsporttalenten en beloftevolle jongeren naast of na de topsportschool.

De begeleiding en ondersteuning van de topsportfederaties op medisch/paramedisch en sportwetenschappelijk vlak dient verder uitgebouwd te worden. De grote investering van werkingsmiddelen topsport in topsport gerelateerd onderzoek in de Vlaamse onderzoekscentra (binnen de universiteiten) in de huidige regeerperiode dient bestendig te worden, alsook het verder inzetten op innovatie. Een evaluatie dringt zich evenwel op. Het is immers noodzakelijk om de diverse onderzoeksinvesteringen opnieuw en beter af te stemmen op de reële noden van de topsporters,

toptrainers en topsportfederaties. Net als in de meest succesvolle topsportlanden (Australië, UK, Nederland), dienen topsportmiddelen dan ook in de eerste plaats geïnvesteerd te worden in vraaggestuurd prestatiebevorderend wetenschappelijk onderzoek. Verder moet de samenwerking en wisselwerking tussen de diverse topsportactoren nog meer geoptimaliseerd worden en dit zowel op Belgisch, als op Vlaams niveau.

#### **9.4.7. Medisch en ethisch verantwoord sporten**

##### **Nieuwe samenwerkingsakkoorden medisch verantwoord sporten**

Het samenwerkingsakkoord inzake medisch verantwoorde sportbeoefening van 19 juni 2001, gesloten tussen de drie Gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en goedgekeurd in het Vlaams Parlement bij decreet van 4 april 2003, dient herzien te worden in het licht van de recente internationale ontwikkelingen. De bij het samenwerkingsakkoord opgerichte coördinatieraad dient hierbij uitgebouwd te worden tot een kenniscentrum en een verzamelpunt van know-how, te zorgen voor een efficiënte gegevensuitwisseling en samenwerking tussen de gemeenschappen en de internationale organisaties, beleidsrelevante informatie en adviezen te verstrekken en de geloofwaardigheid van het antidopingbeleid van de Gemeenschappen te versterken.

##### **Evaluatie nieuwe regelgeving inzake dopingbestrijding**

Fundamentele vernieuwingen van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening zijn het onderscheid tussen elite- en breedtesporters, de verplichte disciplinaire afhandeling van dopingpraktijken van elitesporters door de sportverenigingen zélf en het invoeren van WADA-conforme sancties en procedures. In de loop van de regeerperiode is het noodzakelijk om de eerste resultaten van deze nieuwe regelgeving te evalueren, met het oog op mogelijke bijsturing.

##### **Een apart antidopingdecreet**

Het decreet van 13 juli 2007 omvat zowel de regelgeving inzake dopingbestrijding als de regelgeving inzake sportmedische keuring, leeftijds- en opleidingsvereisten en, sinds januari 2009, ethisch verantwoord sporten. De omzetting van de WADA Code (de Wereldantidopingcode) vergt telkens een decretale actie op korte termijn, gevolgd door een validatie naar conformiteit door de internationale organen. Deze werkwijze is moeilijk te verzoenen met een decreet waarin andere (beleidsgevoelige) materies geregeld worden. Een aparte behandeling van de antidopingregels ten aanzien van de algemene regels inzake medisch en ethisch verantwoord sporten, dringt zich dan ook op. Het afzonderen van deze regels in een apart antidopingdecreet, zoals internationaal gebruikelijk is, is hierbij aangewezen.

##### **Evaluatie keuringsbeleid**

###### *1° Sportmedische keuring*

Het decreet van 13 juli 2007 wijzigt het sportmedisch keuringsbeleid voor de getalenteerde sporter en de erkende keuringscentra, onder meer op het vlak van subsidiëring. De gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen die voor de getalenteerde sporters werden uitgewerkt, zijn niet meer aangepast aan de nieuwe erkennings- en subsidievoorwaarden, noch aan de gewijzigde definitie van getalenteerde sporters, noch aan de sportmedisch-wetenschappelijke ontwikkelingen. Een aanpassing van de inhoud van de sportmedische keuring van getalenteerde sporters, gekoppeld aan de herziening van het eenvormig sportmedisch dossier, dringt zich dan ook op.

###### *2° Keuringsartsen*

Voor de sportartsen met een diploma dat voldoet aan de erkenningsvoorwaarden is het aanvragen van een erkenning als keuringsarts een louter administratieve handeling. Naast het kunnen voorleggen van de noodzakelijke diploma's en getuigschriften is er in de praktijk geen andere controle op de erkenningsvoorwaarden. De regelgeving vertrouwt alleen de verplichte sportmedische keuring van minderjarige motorcrossers toe aan de erkende keuringsartsen. In alle andere sporten leggen de sportverenigingen zelf de voorwaarden voor sportmedische keuring vast. Er dient meer gebruik gemaakt te worden van de keuringsartsen. Het invoeren van een kwaliteitscontrole kan de meerwaarde van het



erkennen van keuringsartsen verhogen. In een tweede fase zou het uitreiken van sportmedische geschiktheidsattesten kunnen worden voorbehouden aan erkende keuringsartsen.

### *3° Keuringscentra*

Met de nieuwe erkenningsvoorwaarden voor keuringscentra zijn er meer erkende keuringscentra die bevoegd zijn voor de sportmedische keuring en begeleiding van getalenteerde sporters. Het effect op de kwaliteit van de sportmedische keuring voor de getalenteerde sporter dient opgevolgd en geëvalueerd te worden inclusief het subsidiebeleid ten aanzien van deze centra.

### **Regelgeving risicovechtporten**

Het decreet van 13 juli 2007 voorziet in de oprichting van een expertencommissie risicovechtporten die als opdracht heeft de minister te adviseren over het bepalen van de voorwaarden waaronder risicovechtporten kunnen worden georganiseerd. Op basis van de adviezen van de expertencommissie moet een regelgeving voor de risicovechtporten worden uitgewerkt met de bedoeling de gezondheidsrisico's voor deze sporters te beperken. Dit zal noodzakelijk gepaard gaan met duidelijke communicatie over de nieuwe voorwaarden naar de betrokken sportverenigingen en federaties.

### **Campagne letselpreventie**

De Vlaamse overheid heeft aanzienlijk geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek naar letselregistratie en preventie. Dit heeft een aantal nieuwe concepten en inzichten opgeleverd. Er werden praktische sportspecifieke preventiepakketten uitgewerkt, bestaande uit didactisch materiaal, lespakketten, internetapplicatie. Een campagne en promotie om deze nieuwe inzichten bij een breed sportpubliek bekend te maken, zal het aantal sportletsels doen afnemen.

### **Ethisch verantwoord sporten**

Door middel van de open coördinatiemethode, een dynamisch en cyclisch leerproces waarbij expliciete, duidelijke en onderling overeengekomen richtsnoeren worden gedefinieerd, zal na breed overleg met de sportsector en via een doorgedreven samenwerking tussen alle betrokken actoren vorm gegeven worden aan het beleid ethisch verantwoord sporten.

## ***9.4.8. Sportinfrastructuur***

### **Bloso-centra**

De verdere uitbouw van de Bloso-centra zal gebeuren in functie van het bestaande meerjarenprogramma 2007-2014. Bij de uitbouw van de Bloso-centra zal bijzondere aandacht worden besteed aan de toepassing van alternatieve energievormen en nieuwe organisatietendensen die zich in de sport manifesteren.

De Bloso-sportkampen en -sportklassen zijn uitgegroeid tot een begrip in Vlaanderen, met jaarlijks 10.000 deelnemers aan de sportkampen en 17.000 deelnemers aan de sportklassen. Het is derhalve belangrijk om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het aanbod bestendig wordt, door o.a. uitsluitend gekwalificeerde lesgevers in te zetten en een gevarieerd sportprogramma met oog voor zowel nieuwe als traditionele sporten aan te bieden. Het aanbod in de Bloso-centra is evenwel onderhevig aan trends in onze samenleving. Zo moet de infrastructuur in de Bloso-centra de stijgende comforteisen van de deelnemers volgen.

Het Bloso past sinds 2009 een gedifferentieerde prijzenpolitiek toe voor kansarmen in de sportkampen en sportklassen. Deze gedifferentieerde prijzenpolitiek zal jaarlijks worden geëvalueerd en indien nodig aangepast. Ook personen met een handicap en scholen voor bijzonder onderwijs kunnen blijven rekenen op specifieke kortingen en investeringen in toegankelijke infrastructuur en aangepast sportmateriaal.

Een globale aanpak wordt voorzien inzake duurzaam en rationeel energieverbruik door o.a. het plaatsen van zonnepanelen en bijkomende isolatiewerken. Een duurzaam aankoopbeleid wordt verder uitgebouwd.

Ook zal er blijvend worden ingespeeld op de tendens naar meer individuele sportbeoefening door o.a. het plaatsen van nieuwe Fit-O-Meters in de Bloso-centra en het organiseren van fietsweekends en andere promotionele acties.

## **Tendenzen, tekorten sportinfrastructuur**

Uit het kerntakendebat blijkt dat elke overheid op haar niveau haar verantwoordelijkheid dient te nemen (basisinfrastructuur = lokale overheid, regionale en topsportinfrastructuur = bovenlokale overheden). Bij de realisatie van nieuwe sportaccommodaties dienen de reële behoeften in kaart te worden gebracht. Ook de haalbaarheid van diverse samenwerkingsvormen dient op een realistische wijze en met het oog op een lange termijnvisie te worden onderzocht.

In eerste instantie zal evenwel gestreefd worden naar een optimale naschoolse openstelling van sportinfrastructuur in scholen en naar een kwaliteitsverbetering/renovatie van reeds bestaande sportinfrastructuur.

Voor de niet of minder georganiseerde sporters dient ook aandacht te worden besteed aan kleinschalige, minder competitief gerichte sportvoorzieningen.

## **Sportinfrastructuur databank Vlaanderen en relatie met GIS (Geografisch Informatie Systeem)**

In 2008 werd door Bloso via een GIS-toepassing gestart met de koppeling van de gegevens van de sportinfrastructuur databank aan de geografische situering (op kaarten). Niet alleen wordt de gebruiksvriendelijkheid voor het grote publiek aldus vergroot, maar wordt o.m. ook een inzicht verkregen in de stedenbouwkundige eigenheden van de locaties waarop de 18.000 sportaccommodaties in Vlaanderen zijn gelegen. Deze informatie is van cruciaal belang bij de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het is de bedoeling om deze GIS-studie in de 2010 af te ronden.

## **Sportinfrastructuurplan en voetbalstadions**

De uitvoering van het huidige Sportinfrastructuurplan moet grondig gemonitord worden. Na een evaluevaluatie, maar ook op basis van de infrastructuurgegevens uit de sportbeleidsplannen 2008-2013 van de verschillende gemeenten, kan dan worden bijgestuurd en een vervolg ontwikkeld. Aanvullend zijn ook een onderzoek naar huidige sporttrends (recreatie-sporten, fitness, ...) en sportparticipatie nodig, voorafgaand aan een volgende inhaalbeweging op het vlak van sportinfrastructuur. Het decretaal kader voor het huidige sportinfrastructuurplan (decreet van 23 mei 2008) voorziet alvast de mogelijkheid om later ook een inhaalbeweging voor andere types infrastructuur te realiseren.

De Vlaamse Regering besliste op 23 januari 2009 om verder te gaan met het in 2007 opgestarte traject voor de realisatie en PPS-financiering (Publiek-Private samenwerking) van een tiental multifunctionele nieuwe of vernieuwde voetbalstadions in Vlaanderen. Dit moet nu verder geoperationaliseerd worden waarbij een gecoördineerde en optimale beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en afstemming essentieel is (vanuit de verschillende invalshoeken, zoals sport, ruimtelijke ordening, mobiliteit, economie, e.d.).

## **9.5. Media**

De toenemende technologische en economische druk op de media en op de informatiekkanalen in het bijzonder vereist dat de overheid haar instrumenten en initiatieven ter bewaking van de onafhankelijkheid, pluriformiteit, diversiteit en kwaliteit van het media-aanbod, en meer specifiek van de informatieverstrekking, versterkt en uitbreidt. In dat kader moet de stuurgroep, die in uitvoering van de eerste Staten-Generaal van de Media van 19 maart 2009 wordt opgericht, haar werkzaamheden verder kunnen zetten en, in overleg met beleidsverantwoordelijken en de betrokken entiteiten, resulteren in voorstellen naar het federale niveau rond onder meer het beroepsstatuut van de journalist, de verruiming van het sociaal statuut van de kunstenaars naar de zelfstandige beroepsjournalisten, het statuut van de freelancers en tenslotte de problematiek van het auteursrecht. Daarnaast moet de verdubbeling van het Fonds Pascal De Croos structureel verankerd worden en moeten ook andere maatregelen die de kwaliteit van de journalistiek kunnen bevorderen en bewaken, onderzocht worden. Tot slot is ook extra wetenschappelijk onderzoek vereist om de kwaliteit van nieuws en journalistiek in kaart te brengen en verder te kunnen monitoren. Hetzelfde moet gebeuren voor de beleidsuitdagingen en -opportunities ten gevolge van de digitale evolutie. Dit in samenwerking met het Interdisciplinair Instituut voor Breedband

Technologie (IBBT) en de partners van het opvolgingsproject van BOM-VL ('Bewaren en Ontsluiten van Multimediale data in Vlaanderen').

Het conflict over de invulling van het "digitale dividend", dat ontstaat doordat digitale signalen minder spectrumruimte innemen dan analoge, moet spoedig worden uitgeklaard. Hierbij moet Vlaanderen erover waken dat het "digitale dividend" gebruikt kan worden om het omroepaanbod verder uit te bouwen en de dienstverlening te verbeteren. Tevens moet ook onderzocht hoe de nog resterende (digitale) omroepfrequenties aan de markt ter beschikking gesteld zullen worden. Hoe dan ook moet Vlaanderen bevoegd blijven voor het spectrum dat haar toegewezen werd tijdens de internationale Regional Radio Conference 06 (RRC-06) te Genève en dit ongeacht waarvoor men dit gebruikt.

Met betrekking tot spectrumbeheer en frequentieplanning moet er binnen België een nieuw, meer werkbaar intracommunautaire samenwerkingsakkoord komen voor de coördinatieprocedures zodat de omroepfrequenties op elkaar afgestemd blijven, ook na afspraken over de frequentieplannen. In hetzelfde kader moet worden aangestuurd op de overheveling naar de voor media bevoegde gemeenschappen van de regulatorbevoegdheid van het BIPT (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) met betrekking tot de verdeling van het spectrum. Meer algemeen moet de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, bevoegd voor telecommunicatie, en de gemeenschappen nauwlettend bewaakt worden nu de (technologische) grenzen tussen media en telecommunicatie verder vervagen.

Tijdens de volgende regeerperiode moet ook de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2016 met de VRT worden voorbereid en geïmplementeerd. Uiteraard moeten hierbij ook lessen getrokken worden uit een correcte evaluatie van de beheersovereenkomst 2007-2011.

De nieuwe overeenkomst moet de VRT positioneren en wapenen ten aanzien van de laatste technologische evoluties, de uitbreiding van mediaplatformen en de nieuwe functionele mediavormen (user-generated content, blogs, pods, en dergelijke), maar vooral ook ten aanzien van de daaruit voortvloeiende nieuwe mediaomgeving en de (grenzen aan de) opdracht van de openbare omroep. Naast de traditionele commerciële radio- en televisieomroepen, komen er immers nieuwe spelers op de markt waardoor de concurrentie nog versterkt. Daarmee samenhangend is het mediagebruik meer dan ooit gefragmenteerd. De opdracht van de VRT om een zo groot mogelijk aantal mediagebruikers te blijven bereiken met een combinatie van algemene en specifieke programma's staat dan ook onder druk, zeker in het licht van de terecht gestelde kwaliteitseis.

Ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst moet de Sectorraad Media ook voor de eerste maal een publieke bevraging organiseren. Het belang hiervan voor het maatschappelijk draagvlak mag niet onderschat worden, wat een sterke en diepgaande aanpak vereist.

Verder moet de nieuwe beheersovereenkomst het volgens het huidige addendum door de VRT gevoerde vernieuwde en uitgebreide cultuurbeleid – de Cultuurdelta – structureel integreren. Op basis van evaluatie moet daarbij bepaald worden wat wordt versterkt en waar wordt bijgestuurd. Zeker de verdere ontwikkeling en rol van het multimediale cultuurplatform klara.be moet bekeken worden. Ook de archiefproblematiek van de VRT moet verder uitgeklaard met beslissingen over prioriteiten, aanpak, timing en financiering. Belangrijk is dat men hierbij ook zoekt naar samenwerking, delen van oplossingen en synergie met derden met vergelijkbare archiefproblemen (gekoppeld aan een vervolg van het BOM-VL-project).

Meer globaal is tussen overheid, VRT en de cultuur- en audiovisuele sector een structureel overleg en een structurele samenwerking noodzakelijk rond kwaliteit, diversiteit, pluriformiteit en culturele identiteit in media - en in het bijzonder de openbare omroep - cultuur en film gelet op de onderlinge wisselwerking en impact. Dit kan bijvoorbeeld in het kader van de opvolgingstrajecten van de eerste Staten-Generaal van de Media van 2009. De overheid moet daarbij ook de nodige (stimulerende en ontradende) instrumenten ontwikkelen om onderlinge samenwerking en afstemming beleidsmatig te kanaliseren.

Daarnaast is ook een permanente opvolging van het nieuwe Mediadecreet van 27 maart 2009 noodzakelijk: door de technologische evoluties evolueert het medialandschap immers dermate snel dat ook in de nieuwe regeerperiode actualisering vereist zal zijn in functie van bijvoorbeeld convergentie en bevoegdheden.

Tot slot vereist de aanpak van de digitale kloof een doordacht doelgroepenbeleid. Het instrumentarium kan daarbij zeer uiteenlopend zijn. De bedoeling blijft echter ervoor te zorgen dat bepaalde meer

kwetsbare doelgroepen voldoende mediatoegang hebben en ook voldoende mediageletterd zijn. Daarvoor moet ook het voorziene kenniscentrum “mediageletterdheid” in de meest brede zin geoperationaliseerd worden.

## 9.6. Film

Het bestaande economische stimuleringsinstrumentarium (VAF, Cultuurinvest, VINNOF, IWT, e.d.) moet afgestemd en vereenvoudigd worden. Aansluitend moet nagegaan worden of ook Cultuurinvest, binnen de klijlijnen van de Europese steunregeling, audiovisuele creatie kan en moet ondersteunen en hoe dit dan best gebeurt. Wat de invulling van de federale ‘tax shelter’ betreft zijn verdere afspraken met de federale overheid en de Franse Gemeenschap noodzakelijk. Zo moeten de criteria, die gehanteerd worden om te bepalen of een productie gekwalificeerd kan worden als een ‘Belgisch audiovisueel werk’ (en als dusdanig in aanmerking komt voor de toepassing van de ‘tax shelter’), afgestemd worden op de analoge criteria van de Raad van Europa. Zo vermijdt men definitief ‘shopping’ en oneigenlijk gebruik. In hetzelfde intra-Belgisch overleg kunnen ook andere wijzigingen van de ‘tax shelter’ en een eventuele uitbreiding ervan aangekaart worden.

Met het oog op het sluiten van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2011-2013 met het VAF moet de vraag van het VAF (en van de omroepen) voor de structurele ontwikkeling van de bestaande steun aan televisiedrama tot een volwaardig 'Stimuleringsfonds voor Kwalitatieve Vlaamse Omroepproducties' (STIVO) naar Nederlands model op doelstelling en resultaat geëvalueerd en beantwoord worden. Hetzelfde geldt met betrekking tot de gevraagde structurele verankering van 'Location Flanders' bij het VAF en de bevestiging van een gezamenlijke lange termijnfinanciering ervan vanuit de beleidsdomeinen cultuur, economie en toerisme. Tot slot is dan ook de vraag van het VAF tot continuering van het groeipad van zijn jaardotatie (met jaarlijks 500.000 euro) en/of een volledige indexering van de subsidie aan de orde.

Tevens moet onderzocht worden of er, naast alle bestaande instrumenten, nog nood is aan een economisch georiënteerd steunfonds naar het voorbeeld van de n.v. Wallimage van het Waalse Gewest en of de toekenning van distributieprijzen ter aanmoediging van de internationale distributie van Vlaamse films een efficiënte en haalbare piste is. Met hetzelfde oogmerk - internationale distributie - moet ook de ondertiteling in andere talen van Nederlandstalige producten gestimuleerd worden.

Er moet verder eindelijk uitvoering gegeven worden aan de in het Overlegcomité gesloten akkoorden over de overheveling naar de gemeenschappen van de bevoegdheid betreffende de filmkeuring zodat de gemeenschappen die bevoegdheid kunnen gebruiken om actuele maatregelen te treffen voor het bevorderen van de mediageletterdheid van kwetsbare groepen.

En tot slot moet, in het licht van de voortschrijdende globalisering, meer aandacht gaan naar de internationale en de supranationale context. Het is immers op deze niveaus dat veel van de voor Vlaanderen bindende regelgeving tot stand komt, zoals de Richtlijn Audiovisuele mediadiensten, de Mededeling van 26 september 2001 van de Europese Commissie 'over bepaalde juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken' (die de grenzen van overheidssteun aan cinematografische werken vastlegt en waarvan de geldigheidsduur recent werd verlengd tot 2012) en de vrijhandelsakkoorden die door de EU met derde landen worden gesloten en waaraan bindende culturele protocollen worden gehecht met verwijzing naar de UNESCO conventie inzake culturele diversiteit (dit is de Conventie over de bescherming en promotie van de diversiteit van culturele expressies van oktober 2005). Vlaanderen moet zich op deze fora sterker profileren en een meer actieve en constructieve rol spelen, niet in het minst met het oog op het Belgisch Voorzitterschap van de EU in 2010. En ook in de diverse steunprogramma's en -fondsen (Media, Eurimages) moet men streven naar een grotere participatie van Vlaanderen.